

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia

**Porovnání vzdělávání v České republice a Velké
Británii v oblasti sekundárního školství**

Bakalářská práce

Autor práce: Ing. Lukáš Holpuch

Vedoucí práce: PhDr. Lucie Smékalová, Ph.D. et Ph.D.

©2019

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Institut vzdělávání a poradenství

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ing. Lukáš Holpuch

Učitelství odborných předmětů

Název práce

Porovnání vzdělávání v České republice a Velké Británii v oblasti sekundárního školství

Název anglicky

Comparison of education in the Czech Republic and the UK in secondary education

---

Cíle práce

Cílem práce je popsat školství v ČR a Velké Británii a podle vybraných kritérií provést komparativní analýzu.

Metodika

1. Studium vybrané problematiky v dostupných informačních zdrojích a průběžné konzultace s vedoucí práce.
2. Vymezení terminologie a deskripce teoretických východisek.
3. Vymezení předmětu: předmět práce se týká komparativní pedagogiky, zejména popis a porovnání vzdělávacího systému v ČR a Velké Británii podle vybraných kritérií s využitím analýzy SWOT.
4. Vyvození závěru, soupis literatury, korekce formálních a stylistických náležitostí.
5. Harmonogram zpracování: Kompletní pracovní verzi práce odevzdat vedoucí práce do poloviny února (prezenční studenti), do konce února 2018 (kombinovaní studenti). Finální verzi práce odevzdat na studijní oddělení do konce března 2018.

Doporučený rozsah práce

Dle pravidel pro psaní bakalářské práce.

Klíčová slova

Česká republika, Velká Británie, vzdělávací systém, komparace

---

Doporučené zdroje informací

EURYDICE, European Unit. Struktury systémů vzdělávání a počáteční odborné přípravy v zemích Evropské unie. 2. vyd. Praha: UN – Gnosis, 1997. 454 s.

JEŽKOVÁ, V., DVOŘÁK, D., CHAPMAN, C. a kol. Školní vzdělávání ve Velké Británii, Praha: Karolinum, 2010, s.14-15. ISBN 978-80-246-1784-8.

JEŽKOVÁ, V., WALTEROVÁ, E. Vzdělávání v zemích Evropské unie. V Praze: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 1997. 194 s. ISBN 80-860-3919-6.

JŮVA, V., LIŠKAŘ, Č. Úvod do srovnávací pedagogiky. 2. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1986. 223 s.

PRŮCHA, J. Vzdělávání a školství ve světě : základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů. Vyd. 1. Praha : Portál, 1999. 319 s. ISBN 80-717-8290-4.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – IVP

Vedoucí práce

PhDr. Lucie Smékalová, Ph.D. et Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia

Elektronicky schváleno dne 19. 2. 2018

PhDr. Lucie Smékalová, Ph.D. et Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 9. 3. 2018

prof. Ing. Milan Slavík, CSc.

Ředitel

V Praze dne 21. 02. 2019

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Porovnání vzdělávání v České republice a Velké Británii v oblasti sekundárního školství vypracoval samostatně a citoval jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použil a které jsem rovněž uvedl na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědom, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědom, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním a podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne _____

(Podpis autora)

Poděkování:

Chtěl bych poděkovat mé vedoucí bakalářské práce za odborné konzultace, vhodné rady a strávený čas. Dále děkuji mé rodině za podporu a trpělivost nejen při psaní práce, ale i při celém studiu.

Abstrakt:

Bakalářská práce se zabývá komparací britského školství a českého školství z hlediska vývoje a zejména porovnáním vzdělávacích systémů v oblasti sekundárního školství.

V teoretické části bakalářské práce je uvedeno mnoho zajímavých údajů z pohledu porovnání obou vzdělávacích systémů. Jsou zde popsány důkladně jednotlivé vzdělávací systémy obou zemí. Především, je zde vidět diference jednotlivých systémů vzdělání.

V praktické části jsou pro jednotlivé vzdělávací stupně provedeny SWOT analýzy, z kterých vyplývá rozdílnost školských vzdělávacích systémů obou zemí.

Klíčová slova: Školský systém, britské školství, české školství, vzdělávání, škola.

Abstrakt:

The bachelor thesis deals with the comparison of the British education system and the Czech education system in terms of its development and, in particular, the comparison of the education system in secondary education.

In the theoretical part of the bachelor thesis there are many interesting data from the viewpoint of comparison of the two educational systems. The educational systems of both countries are described in detail here. First of all, we can see the differentiation of the different education systems.

In the practical part, SWOT analyzes are conducted for each level of education, from which the differences between the education systems of the two countries derive.

Key words: School system, British education, Czech education, education, school.

Obsah

ÚVOD	1
TEORETICKÁ ČÁST.....	2
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	3
2 SROVNÁVACÍ PEDAGOGIKA.....	4
2.1 VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE	6
2.1.1 Primární vzdělávání	10
2.1.2 Inkluzivní vzdělávání.....	11
2.1.3 Sekundární vzdělávání.....	11
2.1.4 Terciální vzdělávání	13
2.2 VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM VELKÉ BRITÁNIE	14
2.2.1 Předškolní (preprimární) vzdělávání.....	17
2.2.2 Primární vzdělávání	17
2.2.3 Sekundární vzdělávání.....	17
2.2.4 Vyšší vzdělávání.....	18
3 JEDNOTLIVÁ KRITÉRIA KOMPARACE	19
3.1 ČASOVÝ ROZSAH DOCHÁZKY V OBLASTI SEKUNDÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	20
3.2 ROČNÍ ZÁKLAD HRUBÉ MZDY UČITELE V OBLASTI SEKUNDÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	20
3.3 ČASOVÝ ROZSAH PRÁZDIN V OBLASTI SEKUNDÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	21
3.4 KUMULATIVNÍ VÝDAJE NA JEDNOHO STUDENTA/ ŽÁKA V OBLASTI SEKUNDÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ...	22
3.5 POČET ŽÁKŮ/STUDENTŮ VYSLANÝCH NA ZAHRANIČNÍ STÁŽ DO ZAHRANIČÍ	23
3.6 ROČNÍ VÝDAJE VZDĚLÁVACÍCH INSTITUCÍ NA JEDNOHO ŽÁKA/STUDENTA V OBLASTI	24
3.7 VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ.....	24
3.8 TYPY ŠKOL V RÁMCI SEKUNDÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	25
3.9 DRESS CODE VE ŠKOLSTVÍ.....	27
3.10 ROZVRH HODIN V OBLASTI SEKUNDÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	27
4 PRAKTICKÁ ČÁST	28
4.1 SWOT ANALÝZA	28
4.2 SWOT ANALÝZA V POROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH KOMPATIVNÍCH PARAMETRŮ	29
4.2.1 Časový rozsah docházky v oblasti sekundárního vzdělávání.....	29
4.2.2 Roční základ hrubé mzdy učitele v oblasti sekundárního vzdělávání	30
4.2.3 Časový rozsah prázdnin v oblasti sekundárního vzdělávání.....	30

4.2.4	<i>Kumulativní výdaje na jednoho studenta/žáka v oblasti sekundárního vzdělávání</i>	31
4.2.5	<i>Počet žáků vyslaných na zahraniční stáž v oblasti sekundárního vzdělávání.....</i>	32
4.2.6	<i>Roční výdaje vzdělávacích institucí na jednoho žáka/studenta v oblasti sekundárního vzdělávání .....</i>	32
4.2.7	<i>Vzdělávání pedagogů v oblasti sekundárního vzdělávání .....</i>	33
4.2.8	<i>Typy škol v rámci sekundárního vzdělávání.....</i>	34
4.2.9	<i>Dress code ve školství .....</i>	34
4.2.10	<i>Rozvrh hodin v oblasti sekundárního vzdělávání .....</i>	35
4.3	CELKOVÁ SWOT ANALÝZA ČESKÉHO ŠKOLSTVÍ.....	36
4.4	CELKOVÁ SWOT ANALÝZA BRITSKÉHO ŠKOLSTVÍ.....	37
5	ZÁVĚR	38
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	40
6.1	SEZNAM TABULEK:.....	43
6.2	SEZNAM OBRÁZKŮ:	44
6.3	SEZNAM GRAFŮ.....	44
6.4	SEZNAM SCHÉMAT.....	44

Úvod

Tato bakalářská práce se zaměřuje na porovnání britského a českého vzdělávacího systému. Školství je důležitou složkou života, poskytuje vzdělání, které je potřebné pro uplatnění na trhu práce. Školský systém je propojený komplex škol a školských zařízení, který zajišťuje formální vzdělávání. Vzdělávání je v každé zemi unikátní, a proto je důležité věnovat pozornost i zahraničnímu školství, z kterého lze čerpat inspiraci a inovace, které by se daly uplatnit v českém školství.

Především je tato práce zaměřená na srovnání středního odborného školství, a to jak v České republice, tak ve Velké Británii. Komparace byla provedena pomocí zvolených kritérií a následné zhodnocení pomocí SWOT analýzy. Práce je rozdělena na tři části, kde první část je věnována teoretické části konkrétně jak srovnávací pedagogice, tak porovnání vzdělávacích systémů. Dále jsou vymezeny jednotlivá kritéria komparace a je, zde vidět rozdílnost jednotlivého vzdělávacího systému školství.

V teoretické části jsou popsány pojmy, mezi které patří předškolní výchova, primární a střední školství, vyšší sekundární školství atp. Poté je popsán velice podrobný popis vzdělávání v České republice i ve Velké Británii. Pro lepší přehlednost jednotlivých systémů jsou použity obrázky, které vycházejí z OECD.

Praktická část je věnována analýze systému srovnání středního vzdělávání jak v České republice, tak ve Velké Británii s nastíněním výhod a nevýhod jednotlivých školských systémů vzdělávání. Pro ucelenou představu jednotlivých systémů a jejich komparací byla provedena SWOT analýza pro jednotlivé stupně. V jednotlivých SWOT analýzách je souhrn silných a slabých stránek, tak příležitostí a hrozeb. V závěru práce nalezneme shrnutí poznatků z celé práce.

Výsledkem celé této bakalářské práce je výsledná komparace českého školství oproti britskému školství v oblasti sekundárního vzdělávání. Zhodnocení a shrnutí zjištěných výsledků ze SWOT analýz. Navrhnutí inovací na zlepšení vycházející z britského školství.

Teoretická část

V této části je rozebrána teoretická část bakalářské práce, kde je popsána srovnávací pedagogika a jednotlivé vzdělávací systémy jak v českém, tak v britském školství. Zvlášť je zaměřeno na sekundární stupeň vzdělání. Dále jsou popsána jednotlivá kritéria porovnání v obou zemích.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je porovnat britské a české školství zejména v oblasti sekundárního vzdělávání. Cílem práce je uvedení možností obohacení českého školství. Tyto možnosti jsou vyplývající ze SWOT analýz uvedených v praktické části.

Pro stanovení a shrnutí potřebných informací je zvolena metoda SWOT analýzy. SWOT analýza nám pomůže jasně vyjádřit potřebné silné a slabé stránky školství, jak v České republice, tak ve Velké Británii. Dále nám vyjádří příležitosti a hrozby školských vzdělávacích systémů obou zemí.

Na základě srovnání byly vybrány parametry kritérií pro srovnání:

- Časový rozsah docházky v oblasti sekundárního vzdělávání
- Roční základ hrubé mzdy učitele v oblasti sekundárního vzdělávání
- Časový rozsah prázdnin v oblasti sekundárního vzdělávání
- Kumulativní výdaje na jednoho žáka/studenta v oblasti sekundárního vzdělávání
- Počet žáků vyslaných na zahraniční stáž v oblasti sekundárního vzdělávání
- Roční výdaje vzdělávacích institucí na jednoho žáka/studenta v oblasti sekundárního vzdělávání
- Vzdělávání pedagogů v oblasti sekundárního vzdělávání
- Typy škol v rámci sekundárního vzdělávání
- „Dress code“ ve školství
- Rozvrh hodin v oblasti sekundárního vzdělávání

2 Srovnávací pedagogika

Jaké bylo a jaký jest český vzdělávací systém? Jaké vzdělanosti se v Evropě české školství podobá a jaké má nejdále? Těmto otázkám a mnohým dalším se věnuje srovnávací (komparativní) pedagogika Průcha (2015, s. 21).

Srovnávací pedagogiku definuje např. Theisen a Adams, (1990, s. 277 - 300), jako srovnávací pedagogiku provádějící výzkumné aktivity zaměřené na podrobné dokumentování různých národních vzdělávacích systémů, se zaměřením na jejich organizační struktury, cíle edukace a edukační procesy.

Základním prvkem veškerého srovnání je postaven na popisu „architektury“ vzdělávacího systému v jedné zemi a jeho následná komparace se vzdělávacím systémem v zemi druhé případně dalších zemí. Pro adekvátní a důsledné seznámení odlišností fungování jednotlivých vzdělávacích systémů různých zemí je zapotřebí důkladně popsat a sumarizovat aktuální stupně a druhy škol, které jsou vytvořeny v obou srovnávaných zemích. Průcha (2000, s. 40).

Důležitost srovnávací pedagogiky dokládá existence řešení problematiky na univerzitách téměř ve všech regionech světa. Na univerzitách je srovnávací pedagogika dále rozvíjena ve výzkumných centrech, ústavech, dále také na katedrách humanitních a pedagogických studií. Srovnávací pedagogika významně prohlubuje jak teoretické základy studia učitelství, tak umožňuje rozšíření schopností kriticky reflexovat vzdělávací systémy komparativních zemí Wohlhuter, Popov, Manzon, et al., (2008, s. 9).

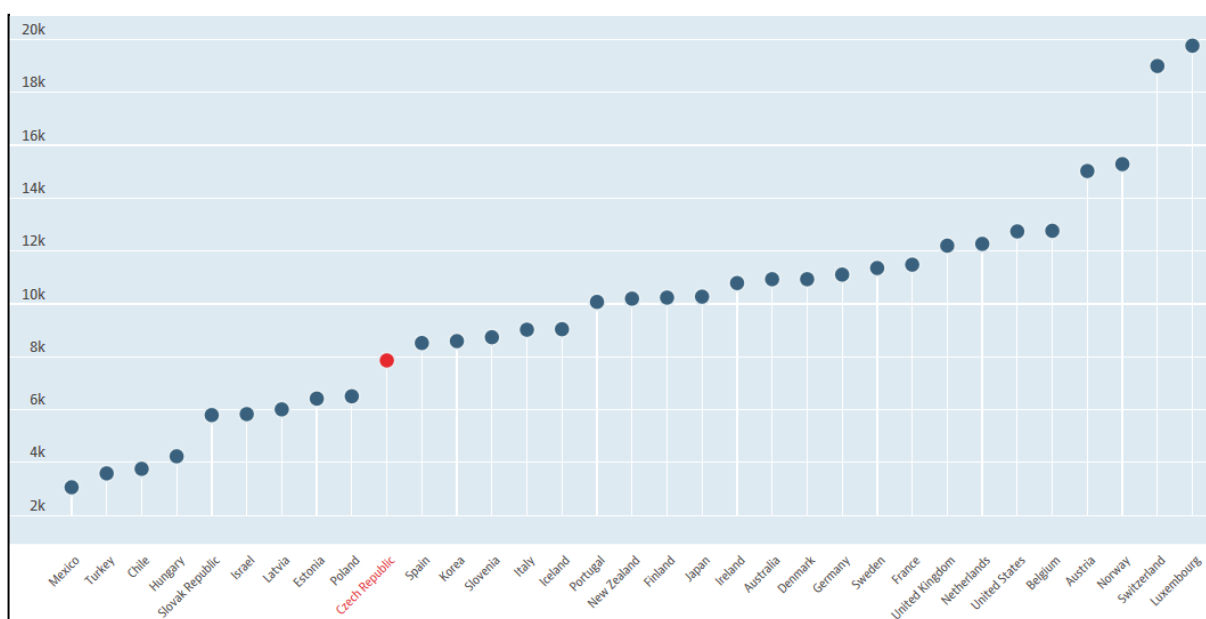
Srovnávací pedagogika vstupuje do globálního věku s velice dobrými předpoklady pro další rozvoj v globálním kontextu. Mezi tyto pozitivní předpoklady bychom mohli zařadit například zmiňovanou rozvinutou institucionální základnu na jednotlivých univerzitách, nebo rozsáhlou dokumentační a informační základnu s vědeckými prameny publikovanou a reprezentovanou v mezinárodních encyklopediích a časopisech Greger (2015, s. 30).

Srovnávací pedagogika je disciplína, která popisuje, analyzuje konstatuje a porovnává nejen schody, ale i odlišnosti vzdělávacích systémů v jednotlivých zemích. Mezi hlavní účely srovnávací pedagogiky lze zařadit vysvětlení toho, jak funguje vzdělávání v cizí zemi. Aby bylo možné vysvětlení realizovat, je nutné stanovit a vyhodnotit parametry vzdělávacích systémů na kterých jsou jednotlivé systémy postaveny Průcha (2015, s. 23).

Vzdělávací systém je subsytém, do kterého se investují finanční prostředky nejen statní, ale i veřejné. Tento systém je proto nutné ověřit, zda-li je efektivní. Indikátor vzdělanosti se dá charakterizovat jako měřítko stavu vzdělávacího systému. Indikátor slouží k určení kvality vzdělání. Tyto měřitelné způsoby vzdělání se nejčastěji člení na kvantitativní a kvalitativní. Příkladem takového kvalitativního indikátoru vzdělání je například slovní vyjádření žáků k situacím ve škole, které zažívají. Opakem kvalitativního indikátoru je tedy kvalitativní indikátor a příkladem je procentní zastoupení gramotných lidí v určité zemi Janoušková, Maršák (2008, s. 315).

Dalším příkladem můžou být výdaje na vzdělání. Tyto data zpracovává OECD viz obrázek č. 1., kde můžeme vidět komparaci České republiky s ostatními zeměmi OECD z pohledu zahrnujících výdajů školy v sekundárním stupni vzdělávání. Výdaje v sobě zahrnují výukové a dokonce i doplňkové služby pro studenty poskytované prostřednictvím vzdělávacích institucí. Výdaje jsou uvedeny v USD / na jednoho studenta v procentech HDP OECD (2016, s. 249).

Obrázek 1: Porovnání výdajů na vzdělávání

Zdroj: OECD – Education spending (2018).

Schaub a Zenke (2000, s. 14) popisují srovnávací pedagogiku jako teoretické a metodické přístupy sociálních věd. Dále popisují a analyzují edukační proces v rodině, nebo ve škole a dokonce i v profesním vzdělávání. Mezi další vedlejší složku zařazují schromáždění dat a dokumentů o specifických kulturních vzorcích a koncepcích týkající se dětí, rodičů a učitelů.

Abychom si mohli udělat ucelenou představu o vzdělávání v obou zemích, je nutné porozumět systému vzdělání. Sekundární vzdělávací systém je vzdělání, které pokrývá věk od 15 do 18 let, a navazuje na ukončení povinné školní docházky. Zpravidla je rozsahu v délce 3, nebo 4 let. Existují však i jednoleté a nebo dvouleté obory. Sekundární vzdělávání je poskytováno prostřednictvím středních škol a člení se na střední vzdělávání, střední vzdělání se získáním výučního listu a střední vzdělání se získáním státní maturitní zkoušky. Pro žáky, kteří dosáhli středního vzdělání mohou získat další kvalifikaci EURYDICE Network (2017).

- Nástavbové studium
- Zkrácené studium a získání středního vzdělání s:
  - Státní maturitní zkouškou
  - Výučním listem

Vzdělávací systém vzdělávání v České republice a Velké Británii je odlišný, proto v následujících podkapitolách bude podrobně rozepsáno, jak jsou oba systémy strukturovány.

2.1 Vzdělávací systém v České republice

V České republice má vzdělávání velkou tradici počínající již rokem 1774, kdy byla zavedena povinná školní docházka. Tento zásah do školského vzdělávání vydala M. Terezie. Existovaly pouze tři typy škol: Vývoj školství na našem území a současný školní systém, (2017).

- Školy triviální,
- školy hlavní,
- školy normální.

Školy triviální byly zřizovány na vesnicích, kde byl hlavní obsah katechismus a trivium. Vyučovacím jazykem byla čeština. Obvykle škola byla 1 až 2 třídní. Naopak školy hlavní se zřizovaly ve městech. Zde se vyučovala trivia, latina, zeměpis, dějepis, němčina, přírodověda. Hlavní školy měly 3 až 4 třídy. Dalším typem školy byly školy normální. Školy se vyskytovaly pouze v zemských centrech a byly 4 třídní. Hlavním vyučovacím jazykem zde byla němčina a vyučovalo se rozšířené učivo ze škol hlavních. V referomě školství nadále pokračoval syn M. Terezie a to Josef II. Jeho zásah byl spjat s rozšířením sítě školy. To znamenalo, že na jednu školu připadalo devadesát až sto dětí. V roce 1780 byla zavedena povinná školní docházka i pro dívky, v případě neposlechnutí povinné školní docházky hrozilo rodičům peněžitá pokuta Vývoj školství na našem území a současný školní systém, (2017).

Školství se výrazně vyvinulo v roce 1869, kdy po zrušení absolutismu v Rakousku nastaly vhodné podmínky pro úpravu školství. Stanovila se povinná osmiletá školní docházka. Byl značně rozšířen obsah vzdělávání a reorganizován systém elementárního vzdělání.

Byly školy obecné, kde se děti vychovávaly v mravnosti, zbožnosti a rozvíjelo se poznání jazyka, počtů, reálií, geometrie, zpěvu a tělocviku. Dále byly školy měšťanské, které byly pro děti, které nenavštěvovaly střední školy. Poskytovali tzv. vyšší vzdělání než školy obecné. Školy obecné a měšťanské byly především pro venkovské chudiny. Po dokončení školy, děti odcházeli do praxe, nebo na střední školu, která sloužila jako předpoklad pro studium na vysoké škole. Vývoj školství na našem území a současný školní systém, (2017).

Ostatní střední školy, které mohly děti navštěvovat byl rozčleněny na školy:

- Gymnázia – zde se vyučovaly především jazyky,
- Reálka – původně příprava pro průmysl a zemědělství, avšak v roce 1869, zavedena maturita a tak, se stala tato škola jako plnohodnotná střední škola připravující pro studium na vysoké škole,
- realné gymnázium – škola umožňující studium na VŠ a to jak univerzitního, tak technického směru,
- reformní realné gymnázium – především díky Marchetovo reformě, která uzákonila tento další typ střední školy. Preferovány zde byly především jazyky.

Další důležitý milník se stal na počátku 20. století, kdy byl velký rozvoj průmyslu a zemědělství. Velký rozvoj odborných středních škol za podpory průmyslových podniků. Docházka, zde byla od 1 až do 4 let. Navazovaly na nižší střední a měšťanské vzdělání. Školství v Československé republice v období 1918 až 1939, zustalo platné z období monarchie. Byly provedeny jen menší úpravy a přidán okruh zabývající se občanskou naukou. Na venkově stále urdžovaly školy obecné 1 až 2 třídní, ve městech byly 5 třídní školy obecné a na tyto školy navazovaly školy měšťanské. Gymnázia zůstaly 8 letá a rozdělovala se na nižší a vyšší stupeň. Vývoj školství byl přerušn okupací v letech 1939 – 1945. Byl zde především boj politických stran o charakter českého školství Pšenák (2012, s. 141).

Po vítěztví komunistické strany československé v roce 1948 byla zavedena důsledná koncepce jednotného školství ve směru marxistického-leninského ducha. Povinná školní docházka byla navýšena na devět let. Jednotná státní škola byla rozdělená:

Tabulka 1: Koncepce jednotného školství

1. Stupeň	Škola národní (1. – 5. ročník)
2. Stupeň	Škola střední (6. – 9. ročník)
3. Stupeň	Gymnázia

Zdroj: Vlastní zpracování.

Sekundární vzdělání bylo koncipováno na tříleté střední všeobecné vzdělávací škole a v roce 1968 byla prodloužena na 4 roky. V roce 1989 vznikala nutnost změny a úpravy stávajících učebních osnov. Byly zavedeny tři vzdělávací programy:

- Obecné školy,
- základní školy,
- národní školy.

Dále vznikaly alternativní školy např. školy církevní, waldorfské, montessoriovské, zdravé nebo dokonce daltonské. Rozšířila se síť vysokých škol a to o školy vyšší odborné. Docházelo ke změnám kurikula, to v sobě neslo uvolnění a změny učebních osnov a plánů. Formální rámec školské reformy byl dán přechodem pro všechny školy z rámcově vzdělávacích programů a podle nich si jednotlivé školy vytvářely školní vzdělávací programy Pšenák (2012, s. 142).

Nynější školský systém je tvořen ze školy, které tvoří společenskou instituci. Mezi hlavní funkce školy patří funkce:

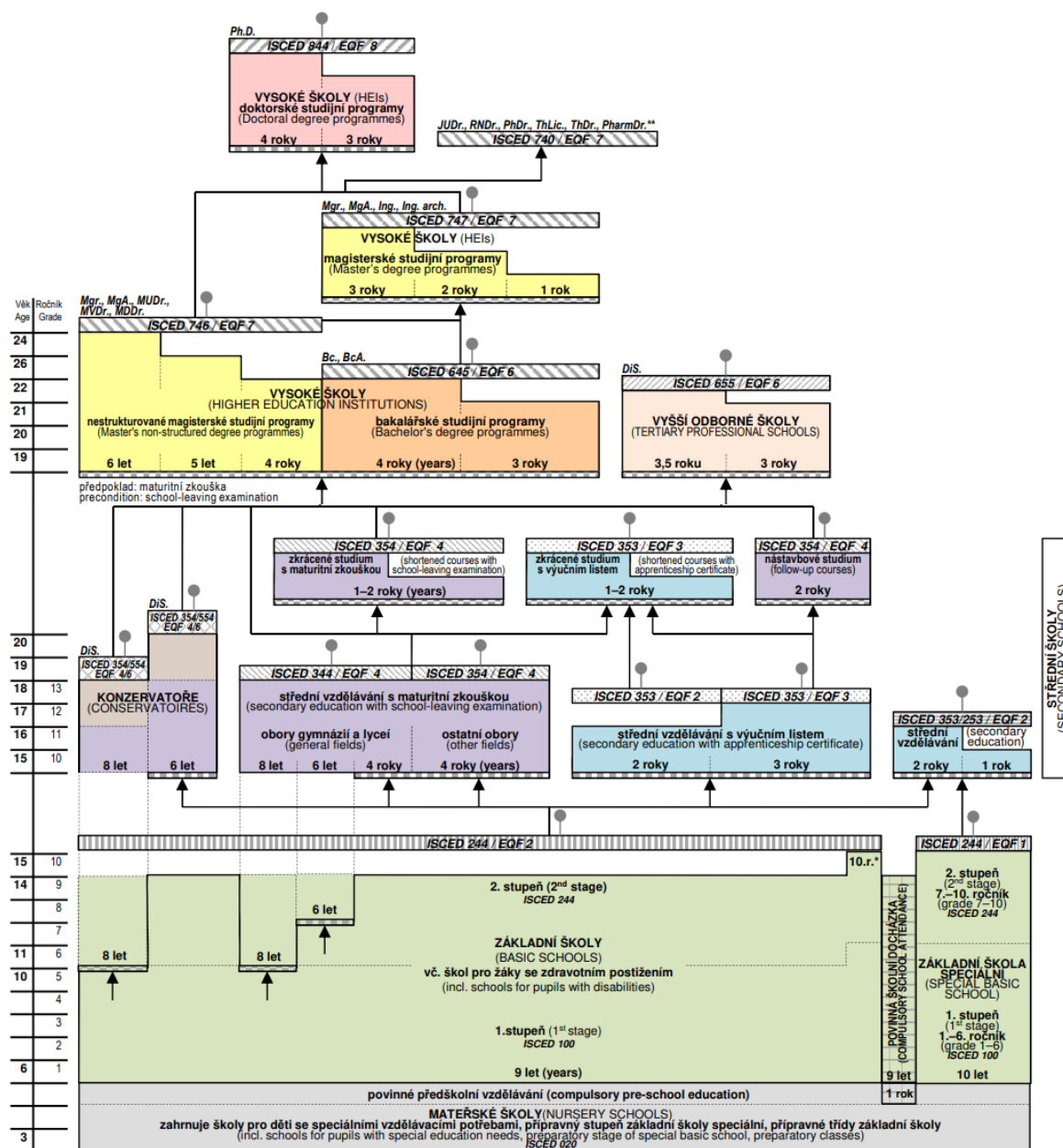
Tabulka 2: Funkce školy

Vzdělávací	Selekční	Funkce školy
Výchovná	Integrační	
Ochrana	Kvalifikační	

Zdroj: Vlastní zpracování.

V dnešním světě lze v České republice nalézt všechny typy vzdělání. Od předškolního, základního, středního, vyššího, vysokého, postgraduálního až po celoživotní vzdělávání. Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání – (International Standart Classification of Education – ISCED).

Obrázek 2: Schéma vzdělávání v České republice

Zdroj: Erasmus+ (2018)

Předškolní vzdělávání je první vzdělání, které děti navštěvují. Je to doplněk pro děti, které mohou toto absolvovat ještě před tím, než započnou povinnou školní docházkou. Patří sem instituce jako jsou jesle, nebo mateřské školy, které slouží pro vypěstování základních návyků k učení. Tento způsob je velmi důležitý a slouží tak, pro hladký nástup dětí do základních škol. Mezi základní dovednosti, které si musí děti osvojit patří procvičování paměti, logické uvažování, fantazii a diskutování. Tyto ucelené dovednosti, pak následně slouží k posouzení intelektuální a výchovné úrovně dítěte před nástupem do základní školy. ČSI (2014).

2.1.1 Primární vzdělávání

Následným stupněm je základní vzdělávání. Základní vzdělání lze získat na základní škole. Povinná školní docházka je zde devítiletá a obvykle trvá v rozmezí od 6 do 15 let věku žáka. Dítě jí však, může absolvovat na různých typech škol, kde se mohou lišit školní vzdělávací programy. Vzdělávání probíhá především ve školských institucích, v kterých je realizováno zaměřené získávání vědomostí, dovedností a schopností v různých oblastech. Toto právo vzdělávání nesmí být nikomu odepřeno Bačáková (2017, s. 6.).

Typy základních škol v České republice:

Základní škola může být státní, nebo soukromá. Děti, zde absolvují povinnou školní docházku, která je rozdělené do dvou cyklů. Další možností jak získat základní vzdělání je prostřednictvím gymnázia, kde mohou studovat v rámci osmiletých, nebo šestiletých gymnázií a následně mohou pokračovat ve výuce střední úrovně. Mezi další způsoby získání základního vzdělání je prostřednictvím konzervatoře, kde žáci absolvují osmileté taneční vzdělání. Poté mohou také plynule pokračovat ve výuce na střední škole. Speciální školy jsou určeny pro děti se zdravotním postižením, nebo tyto děti mohou být integrovány do speciálních tříd základních škol. V neposlední řadě je možnost domácího vzdělávání a mezi další možnosti vzdělání lze zařadit alternativní vzdělávací programy jako jsou: (Bačáková, 2017, s. 6; Průcha, 2001, s. 4).

- Waldorfské školy,
- montessori mateřské a základní školy.

2.1.2 Inkluzivní vzdělávání

Inkluzivní vzdělávání neboli proces inkluze je systém vzdělávání, který umožňuje všem dětem, a to bez rozdílu plnit povinnou školní docházku. Inkluzivní vzdělávání je společenský proces, který má snahu podporovat jedince tak, aby se mohl plně účastnit života ve společnosti a měl šanci se dostat ke všem potřebným zdrojům (Liga lidských práv, 2016).

Inkluzivní škola je škola, která je složená z heterogenního složení kolektivu, kde se každý žák má individuální přístup. V jedné třídě se vzdělávají žáci s postižením zdravotním, i bez něho a nejen toto, jsou zde žáci s nadáním a různých etnik. Klade se zde důraz na spolupráci a otevřenost k odlišnostem. Velmi diskutovaným dokumentem schválený vládou České republiky je „Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 – 2015“. Dokument se věnuje transparentnosti a kvalitě vzdělávání základního. Hlavní prvek tohoto dokumentu, je zaměřen na zrušení škol zřizovaných pro děti s lehkým mentálním postižením. (Magrab, 2003, s. 1; Průcha, 2001, s. 4).

Obrázek 3: Inkluzivní vzdělávání

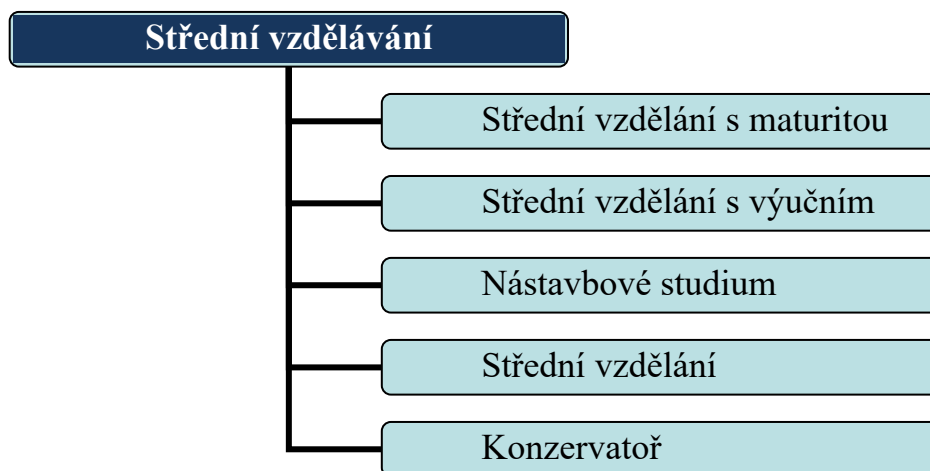
Zdroj: (Liga lidských práv, 2016).

Liga lidských práv podporuje inkluzivní vzdělávání ve školách, které se snaží integrovat žáky se speciálními potřebami a nastavit jim dle svých možností potřeby, které potřebují pro dobré klima. Tento proces je usměrňován díky projektu „Férová škola“ (Liga lidských práv, 2016).

2.1.3 Sekundární vzdělávání

Středním vzděláním prochází téměř většina populace v České republice. Hlavním předpokladem pro přijetí je ukončení základního vzdělání a splnění podmínek přijímacího řízení dané školy. Obvykle studenti studují v denní formě, ale mají možnost studovat i ve

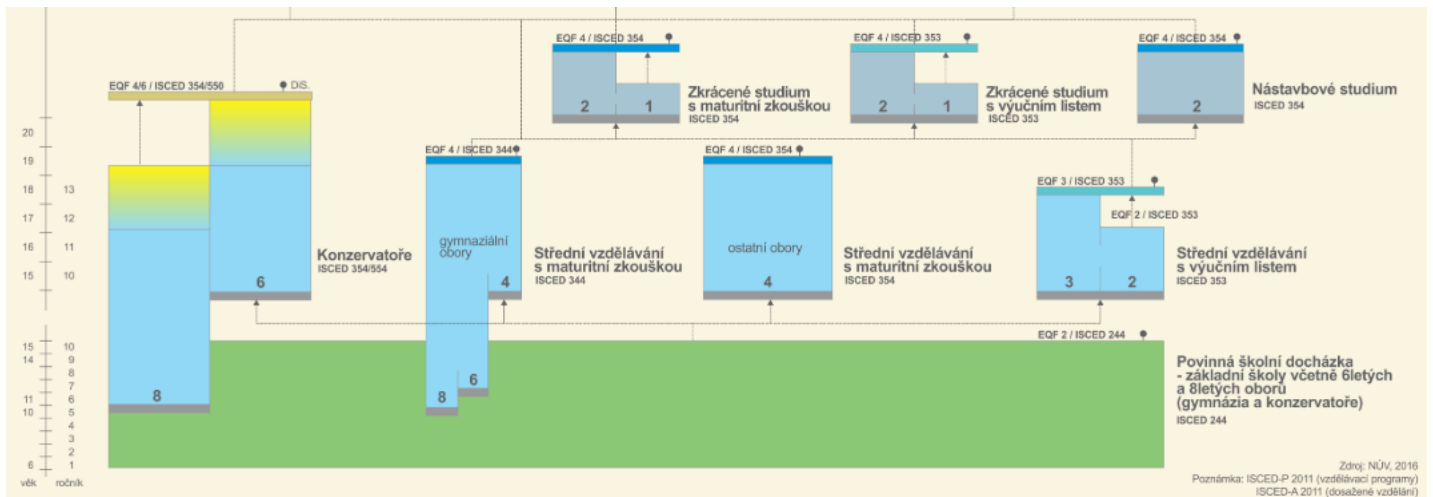
formě kombinované, distanční, dálkové nebo večerní. Mezi sekundární vzdělání patří: EURYDICE Network (2017).

Střední vzdělání se státní maturitou můžete dosáhnout úspěšným dokončením studia na gymnáziu, nebo na státní či soukromé střední škole. Hlavním cílem je připravit studenty náročnější výkon kvalifikačního povolání. Nebo k dalšímu studiu na terciální úrovni. Studium je zakončeno státní maturitní zkouškou a výsledným dokladem je vysvědčení o vykonání maturitní zkoušky. Studium trvá čtyři roky. Střední vzdělání s výučním listem, lze studovat dva nebo dokonce tři roky. Hlavním cílem je připravit studenty pro výkon kvalifikačních činností, kde převážně převládá manuální práce. Ukončují se závěrečnou státní zkouškou a dokumentem je vysvědčení o závěrečné zkoušce a výuční list. EURYDICE Network (2017).

Další možností je nástavbové studium, které je pro absolventy tříletého vzdělávání s výučním listem, studium trvá dva roky a je ukončeno státní maturitní zkouškou. Střední vzdělání obvykle trvá jeden nebo dva roky. Toto studium je vhodné a určené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a výsledně se ukončuje státní závěrečnou zkouškou. Výsledným dokladem je vysvědčení o státní závěrečné zkoušce. Další možností je jít studovat na konzervatoř. Toto studium je specifický druh vzdělávání, kde se připravují studenti pro náročný výkon uměleckých činností např. zpěv, tanec. Studium trvá šest až osm let a je ukončeno státní maturitou nebo absolutoriem. EURYDICE Network (2017).

Obrázek 4: Schéma dle ISCED středního vzdělávání

Zdroj: NUV (2016).

2.1.4 Terciální vzdělávání

Terciální sektor se dělí na vzdělávání vysokoškolské a vyšší odborné. Klasické vysokoškolské vzdělání poskytují tradiční vysoké školy. Vyšší odborné vzdělávání poskytují vyšší odborné školy a konzervatoře EUROPEAN Commission (2010, s. 40).

Vyšší odborné vzdělávání zařazujeme mezi terciální, které poskytuje odborné vzdělávání. Rozšiřuje a významně prohlubuje znalosti a dovednosti, které byly získané ve středním vzdělávání. Dále poskytuje skutečnou přípravu (praktickou) pro možnost vykonávání náročného povolání, které nevyžaduje vysokoškolský diplom. Je určeno pro ty, kteří mají státní maturitu. Podmínkou pro přijetí k vyššímu vzdělávání je ukončení středního vzdělávání se státní maturitní zkouškou a splnění podmínek školy u přijímacího řízení. Obvykle trvá tři roky. Studium zahrnuje odborné praxe, které se ukončují absolutoriem, jehož výsledkem je obhájení absolventské práce. Absolventi vyšší odborné školy získávají titul DiS. (což znamená: diplomovaný specialista) EUROPEAN Commission (2010, s. 40).

Vysokoškolské vzdělávání má dlouhodobou tradici, již v roce 1348 byla založena Karlova univerzita v Praze (patří mezi nejstarší univerzity v Evropě). Školský systém byl transformován. Na dva stupně: bakalářský a navazující magisterský studijní program. Bakalářský program trvá 3 až 4 roky a je soustředěn na přípravu k vykonávání povolání a k pokračování ve studiu v navazujícím magisterském programu. Ukončení se skládá ze státní závěrečné zkoušky, jejíž významnou součástí je obhájení bakalářské práce. Absolvent bakalářského studia získává akademický titul – Bakalář (Bc.). EUROPEAN Commission (2010, s. 40–41).

Magisterský studijní program je nastaven tak, aby student získal více teoretických poznatků. Dokázal je aplikovat, a dokonce rozvinout ve schopnosti sloužící k tvůrčímu konání. V umělecké oblasti je studijní program zaměřen na tvořivou přípravu a rozvoj talentu. Magisterské studium je ukončeno stejně jako bakalářské, a tedy státní závěrečnou zkouškou, jejíž opětovnou součástí je prokazatelná obhajoba diplomové práce. Magisterský navazující program může být trvat 1- 3 roky. Samostatný oddělený magisterský studijní program trvá 4-6 let. Univerzitní tituly reflektují povahu studijních programů příkladem Mgr. a Ing. nebo, MgA. a MUDr.). Absolventi magisterského programu (Mgr.) mají možnost vykonat ve stejné oblasti vzdělávání rigorózní (státní) zkoušku, jejíž složkou je obhajoba své rigorózní práce. Po vykonání rigorózní zkoušky se udělují tituly: JUDr., nebo PhDr., nebo RNDr. EUROPEAN Commission (2010, s. 40–41).

Doktorský studijní program, respektive doktorské studium je určené pro absolventy magisterských programů. Zaměřeno je na vědecké zkoumání a bádání. Tvoří samostatnou tvůrčí činnost v oblastech výzkumu a vývoje. Nebo dokonce tvůrčí myšlení a činnosti v oblasti umění. Doktorské studium je zakončeno státní doktorskou zkouškou. Dále se ukončuje obhajobou disertační práce. Po absolvování doktorského studia se uděluje akademický titul doktor - (Ph.D.). EUROPEAN Commission (2010, s. 42).

2.2 Vzdělávací systém Velké Británie

Školský systém je ve Spojeném království řešen pomocí vysoce pluralitního systému. V tomto systému se vyskytují školy soukromé a veřejné, sekulární a náboženské. Zajímavostí je, že ještě v roce 1870 bylo ponecháváno na lokálních úřadech, zdali účinní školní docházku povinnou. Až v roce 1880, tedy o deset let později se uzákonilo, že školní docházka bude povinná a bezplatná. (Ježková, Dvořák, Chapman et al., 2009, s. 40).

Dualita v britském vzdělávání je zapříčiněná absencí státem organizovaného vzdělávání a tím má značný vliv soukromý sektor ve Spojeném království. Soukromé vzdělání se liší od veřejného sektoru. Je to významný faktor, který ovlivňuje kompletní vzdělávací systém. Další dualitou britského školství jsou náboženské a sekulární školy. Anglicky jsou školy označovány pod názvem „*schools with a religious character*“. Církev hrála velkou roli, při vzniku školské soustavy a stále hraje velmi významnou roli v utváření školského prostředí. Rozdíl je patrný například v Severním Irsku, kde proti sobě stojí protestantská (veřejné školy) a katolická (církevní školy) komunita. Existence náboženských škol nabývá na vážnosti,

vzhledem k multikulturní společnosti v současné Británii. (Ježková, Dvořák, Chapman et al., 2009, s. 42).

Komunity hlásící se k islámu a dalším nekřesťanským náboženstvím vedou spory o vzdělávací systém. V Anglii mají velkou tradici školy anglikánské přesněji římskokatolické a židovské, k nimž později přibyly školy metodistické a kvakerské. Ve velké Británii, můžeme tedy nalézt školy veřejné cca 21 tisíc s náboženskými charaktery: křesťanské, muslimské, sikhské, hinduistické, řeckopravoslavné a adventistické školy. Tak školy soukromé cca 900, které se hlásí k různému náboženskému vyznání např. muslimskému. (Ježková, Dvořák, Chapman et al., 2009, s. 36).

Rodiče mají možnost vybrat pro dítě školu s náboženskými tradicemi, anebo přesvědčením, tak i školu ateistickou. Ožehavá otázka však je, zdali školy přispívají k soudržnosti společnosti, anebo vedou k jejímu štěpení. Jedná se o tradiční tenzi mezi katolíky a protestanty především v Severním Irsku, tak i potenciální problémy s integrací přicházejících migrantů. (Ježková, Dvořák, Chapman et al., 2009, s. 130).

Kontinuálně vyvíjející se vzdělávací systém v Anglii a Walesu procházel od konce osmdesátých let minulého století netypicky a to především, díky turbulentním změnám. Ustálení nastalo po stanovení tzv. „Key stage“ klíčového období, kde se jasně stanovil věk žáka a požadované znalosti a dovednosti, které si žák musí osvojit před nástupem do školy. V Anglii, Walesu a Skotsku plní povinnou školní docházku, žáci ve věku 5 - 16 let. S plánovaným zvýšením horní hranice na 18 let. Tato povinná školní docházka je bezplatná. V Severním Irsku plní povinnou školní docházku žáci ve věku 4 - 16 let. Prvním vzděláním je předškolní vzdělávání. (Ježková, Dvořák, Chapman et al., 2009, s. 81 – 88).

Velká Británie má školství na velmi vysoké úrovni, avšak tento vzdělávací systém je především pro elity. Především univerzity jako jsou Oxford, nebo Cambridge. Britské školství po roce 1988 schválilo závazné celostátní kurikulum tzv. National Curriculum. Toto závazné kurikulum má směřovat ke stanovení cílů a obsahu, který by se měli žáci naučit, aby byli schopni plnit požadavky pro život v dospělosti. (Ježková, Dvořák, Chapman et al., 2009, s. 95).

V následujícím obrázku 5 je vyobrazení jednotlivých stupňů vzdělání. Vlevo dole je doporučený věk žáků a studentů pro získání daného stupně. Je zde krásně vyobrazeno, jak studenti, respektive žáci mohou postupovat jednotlivými fázemi. Ve Velké Británii se používá pro slovo stupeň výraz „Grade a key stage“.

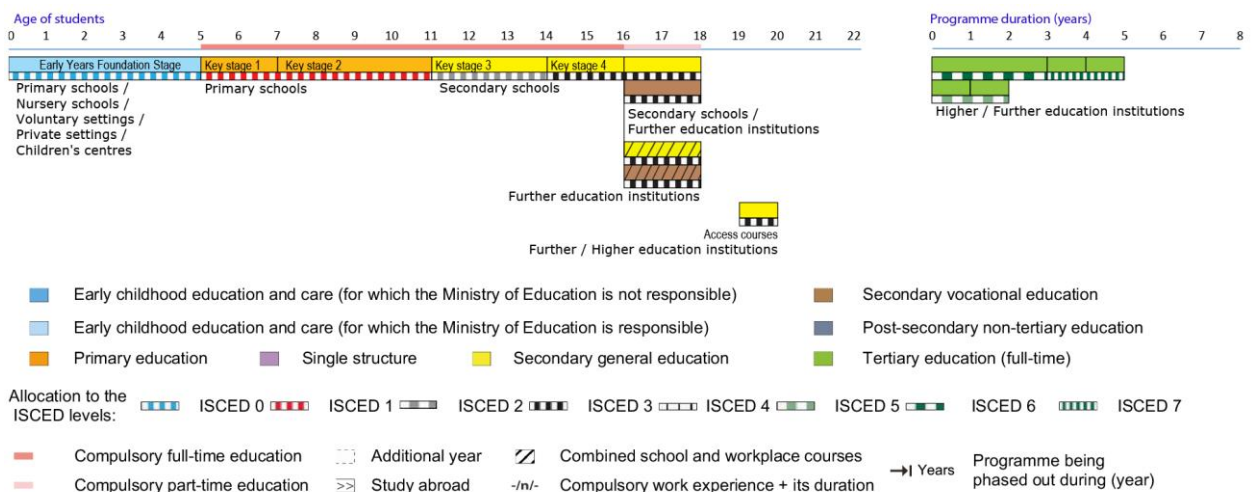
Obrázek 5: Systém vzdělávání ve Velké Británii

AGE	YEAR	KEY STAGE	FINAL EXAM	STATE FUNDED SCHOOLS			FEE PAYING PRIVATE SCHOOLS
3-4	Nursery	Early Years	None. Some schools may set their own tests.	Primary			Pre-preparatory
4-5	Reception						
5-6	Year 1	KS1					
6-7	Year 2						
7-8	Year 3	KS2					
8-9	Year 4						
9-10	Year 5			Middle	Junior	Preparatory	
10-11	Year 6	SATS					
11-12	Year 7	KS3	None. Some schools may set their own tests.	Lower School	High School	Grammar schools (Selective grammar schools – in some areas only. Pupils are required to take an entrance exam, usually the 11 plus, in year 6.	Senior **
12-13	Year 8						
13-14	Year 9						
14-15	Year 10	KS4		Upper School	Upper		
15-16	Year 11	GCSE		Secondary	College		
16-17	Year 12	KS5					
17-18	Year 13						
			A levels				

Zdroj: WILCOX (2015).

V následujícím obr. 6 je znázorněno kompletní britské školství, kde je značně vyobrazené ISCED spjaté s „Key stage“ pro mezinárodní porovnání. Celý systém školství je složen z jednotlivých úseku vzdělání od „primary schools“ po „Higher educations“. V horní části obrázku je časová osa popisující ideální věk dětí pro jednotlivé stupně vzdělání.

Obrázek 6: ISCED England

Zdroj: EURYDICE Network (2017).

2.2.1 Předškolní (preprimární) vzdělávání

Preprimární vzdělávání je určeno pro děti ve věku 3–5 let, označováno podle mezinárodní klasifikace vzdělávání (ISCED 0). V hovorové řeči je toto vzdělávání označováno jako základní „Foundation stage“, nebo zakládající období „Foundation phase“. Základní vzdělání je rozděleno na tři části. Pro děti od 5–7 let tzv. „infant school“ označováno „Key stage 1“. Dalším stupeň je pro děti od 7–11 let označováno „Key stage 2“ tzv. junior school“. Dohromady „Key stage 1 a Key stage 2 a Foundation stage“, tvoří primární školu EURYDICE Network (2017-2018).

2.2.2 Primární vzdělávání

Primární škola poskytuje primární vzdělávání označované podle mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání (ISCED 1). Primární vzdělávání je shrnuto v následující tabulce č. 3

Tabulka 3: Primární vzdělávání

Označení	Třída	Věk dětí
Foundation Stage	Unit 1 (Nursery)	3-4 roky
	Unit 2 (Reception)	5 let
Key Stage 1	Year 1	6 let
	Year 2	7 let
Key Stage 2	Year 3	8 let
	Year 4	9 let
	Year 5	10 let
	Year 6	11 let

Zdroj: Vlastní zpracování

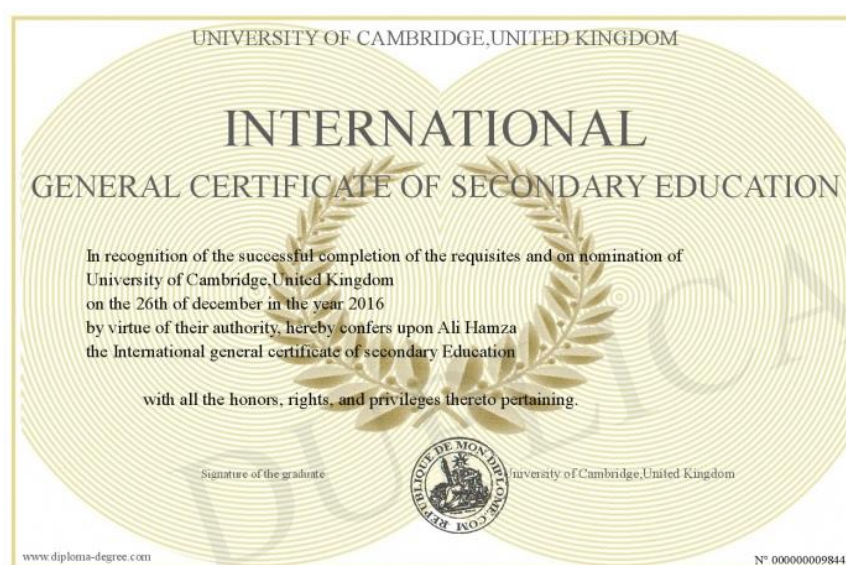
Primary school je tedy v podstatě rozdělena na osm tříd, z nichž „Foundation Stage“ obsahuje dvě třídy tzv. Unit 1 a Unit 2 často označované jako „Nursery a Reception class“. Období „Key stage 1“ obsahuje také 2 třídy. Toto období je srovnatelné u naší první a druhou třídou. Poslední část primárního vzdělávání tvoří „Key stage 2“ která je tvořena zbytkem tříd Riggall, Sharp (2008, s. 5).

2.2.3 Sekundární vzdělávání

Třetí úsek vzdělávání tvoří sekundární vzdělávání označované „Key stage 3“. Třetí stupeň tvoří žáci ve věku 12–16 let a poskytuje nižší sekundární všeobecné vzdělávání. Toto

vzdělávání je označováno podle mezinárodní klasifikace vzdělávání ISCED 2. Školy v Anglii, Walesu a Severním Irsku si kladou za důležité, aby byl důraz na výběr několika předmětů a jejich následné velmi podrobné studium do široké hloubky. Jedná se o především o 7. – 9. Ročník (v Severním Irsku 8. -12. Ročník). Některé střední školy dokonce nabízejí tzv. „sixth form“, což je nepovinný dvanáctý a třináctý ročník studia. Studenti po dokončení desátého a jedenáctého ročníku obdrží certifikát tzv. „General Certificate of Secondary Education“ označovaný zkratkou (GCSE), který obsahuje důkladné hodnocení studenta v pěti až deseti předmětech. Ukázka certifikátu GSCE viz obr. 7 níže Průcha (1999, s. 200).

Obrázek 7: Certifikace GSCE

Zdroj: Diploma Degree (2016).

Studenti po dovršení 16 let si obvykle volí tzv. „Further education“, což je studium „A – Level“. Toto studium je zakončeno „General Certificate of Education in Advance level“. Především je studium zaměřeno jako příprava k univerzitnímu studiu. Aby, studenti mohli získat „A – Level“ musí vybrat 3, nebo 4 předměty, které plně souvisí s jejich budoucím studiem na univerzitě Průcha (1999, s. 200).

2.2.4 Vyšší vzdělávání

Vyšší vzdělávání ve Velké Británii koordinuje vládní agentura „University and College Admissions Service“ tzv. UCAS, která je zodpovědná za koordinaci a organizaci přihlášek pro veškeré univerzity. Studenti se mohou přihlásit až na pět univerzit pomocí přihlášky UCAS. Velmi široky záběr bakalářských programů poskytuje získat potřebné znalosti a dovednosti pro vysněné zaměstnání. Případně poskytuje jako velmi dobrý základ

pro další studium. Description of Higher Education in England, Wales and Northern Ireland, (2008, s. 1).

Bakalářské programy obvykle nabízí tři leté studijní programy na univerzitě případně na vyšší odborné škole. Téměř veškeré univerzity si zakládají na dosažených výsledcích z „A – levelu“ (General Certificate of Education in Advance level). Univerzity si však stanovují nad rámec další vlastní požadavky. Některé univerzity nabízejí bakalářské studium čtyř leté. Hlavním důvodem proč je studium o rok delší spočívá v přidání jednoho roku praxe tzv. „sandwich year“. Studenti mají možnost získat bakalářský titul Bachelor of Arts (BA) nebo Bachelor of Science (BSc). Magisterské studium ve Velké Británii má vícero možností. Jednou z možností je zaměření na práci ve výzkumu. Dalšími možnostmi jsou zaměření na přípravu k vykonávání určité specifické profese, nebo k získání doktorandského titulu. Hlavním požadavkem pro magisterské studium je úspěšné ukončení předchozího studia. Magisterské studium trvá přibližně dvanáct měsíců. Magisterské studium umožňuje získat titul. Description of Higher Education in England, Wales and Northern Ireland (2008, s. 1).

- Master of Arts (MA)
- Master of Science (MSc)
- Master of Business Administrations (MBA)
- Master of Research (MRes)
- Master of Philosophy (MPhil)

Doktorandské studium ve Velké Británii předpokládá originální a jedinečné téma k výzkumu. Ve většině případů je po studentech požadováno, aby měli dokončený bakalářský nebo magisterský titul. Délka doktorandského programu je obvykle tři roky. Studenti pracují na výzkumu a dizertační práci. Doktorandské studium umožňuje získat titul Doctor of philosophy (PhD nebo Dphil). Description of Higher Education in England, Wales and Northern Ireland (2008, s. 1).

3 Jednotlivá kritéria komparace

V rámci této bakalářské práce budou pro komparaci sekundárního vzdělávání v obou zemích vybrána jednotlivá kritéria, která jsou rozepsána v následujících jednotlivých podkapitolách.

3.1 Časový rozsah docházky v oblasti sekundárního vzdělávání

Povinná školní docházka je důležitým faktorem v procesu edukace. Doba školní docházky může ovlivnit množství probrané látky a kompletní strukturu vzdělávacího rámce. V České republice je školní docházka povinná a po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce roku, ve kterém žák dosáhne sedmnáctého roku věku.

Ve Velké Británii je povinná školní docházka od pátého do šestnáctého roku. To znamená po dobu jedenácti školních roků. V severním Irsku mají hranici trochu posunutou a to od čtyř do šestnácti let. Vzdělání je povinné pro všechnu mládež. European Commission (2016, s. 4).

3.2 Roční základ hrubé mzdy učitele v oblasti sekundárního vzdělávání

Získat zasloužené finanční ocenění za správně odvedenou práci je základ úspěchu spokojených učitelů po celém světě. Pro porovnání nižšího a vyššího sekundárního vzdělávání byla zvolena odpracovaná doba. V České republice se pohybuje roční základ hrubé mzdy dle tabulky č. 4 European Commission (2018, s. 13 – 14).

Tabulka 4: Roční základ hrubé mzdy v ČR

Druh vzdělávání	Odpracována doba	Roční základ hrubé mzdy v [PPS]*
Nižší sekundární vzdělávání	Start	15 325
	10 let	16 290
	15 let	17 020
Vyšší sekundární vzdělávání	Start	15 339
	10 let	16 305
	15 let	17 015

Zdroj: European Commission (2018, s. 13 – 14).

*PPS = Je uměle vytvořená měnová jednotka používaná při mezinárodních srovnáních k vyjádření objemu ekonomických souhrnných ukazatelů. V projektu ECP kupní síla 1 PPS odpovídá průměrné kupní síle jednoho Eura v Evropské unii. (https://www.czso.cz/csu/czso/evropsky_srovnacni_program)

Naopak ve Velké Británii je pohybuje roční základ hrubé mzdy viz tabulka č. 5.

Tabulka 5: Roční hrubá mzda ve VB

Druh vzdělávání	Odpracována doba	Roční základ hrubé mzdy v [PPS]*
Nižší sekundární vzdělávání	Start	23 565
	10 let	37 511
	15 let	40 120
Vyšší Sekundární Vzdělávání	Start	23 565
	10 let	37 511
	15 let	40 120

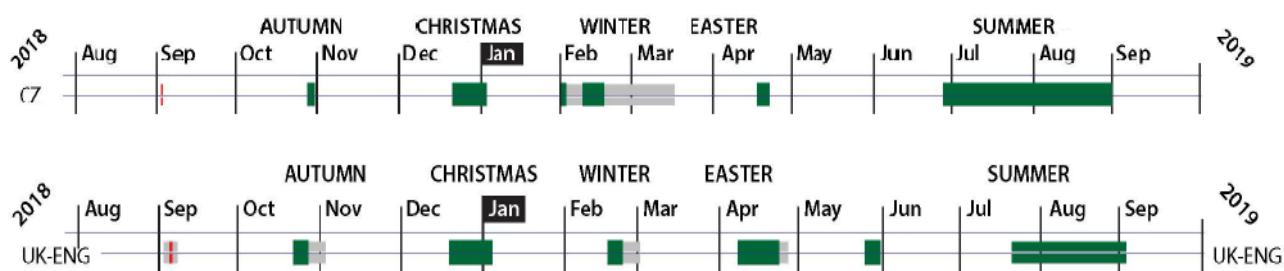
Zdroj: European Commission (2018, s. 13 – 14).

*PPS = Je uměle vytvořená měnová jednotka používaná při mezinárodních srovnáních k vyjádření objemu ekonomických souhrnných ukazatelů. V projektu ECP kupní síla 1 PPS odpovídá průměrné kupní síle jednoho Eura v Evropské unii. (https://www.czso.cz/csu/czso/evropsky_srovnavaci_program)

3.3 Časový rozsah prázdnin v oblasti sekundárního vzdělávání

Školní rok obsahuje prázdniny a ty jsou důležitou součástí vzdělávání. Časová rozsah pro rok 2018/2019 je vyobrazeny barevně (zeleně) ve schématu níže. Autumn neboli podzim vyobrazuje podzimní prázdniny od 29 - 30. října 2018 v ČR. Na ně navazují vánoční (christmas) prázdniny v prosinci od 22.12.2018- 2.01.2019. Další prázdniny jsou pololetní 1.2.2019. Dále jsou prázdniny 1 týden v rozmezí mezi 4.2. a 17.3.2019 v závislosti na regionu (tzv. jarní – easter prázdniny). V dubnu 18 a 19 jsou velikonoční prázdniny. Následují hlavní letní (summer) prázdniny od 29.6.-1.září.2019. Vyobrazeno ve schématu níže. EURYDICE Network (2018, s. 21). viz schéma č. 1.

Schéma 1: Časový rozsah

Zdroj: EURYDICE Network (2018, s. 7, 8).

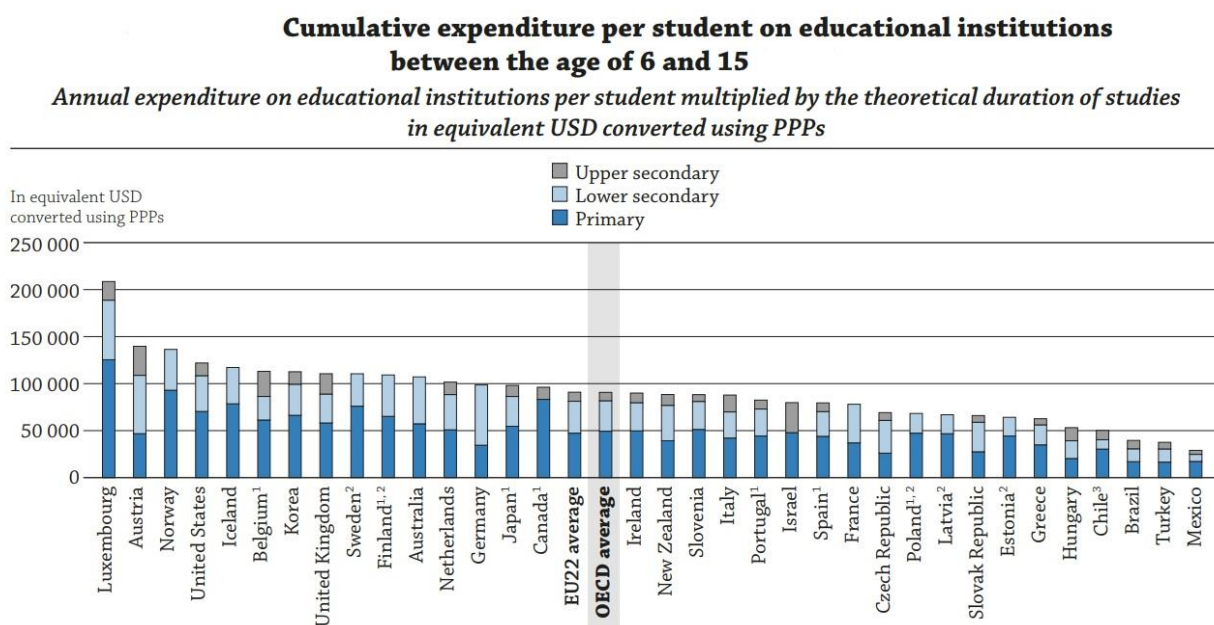
Naopak ve Velké Británii, mají prázdniny:

- Podzimní (1 týden) od 22–26.října nebo 29. října – 2.listopadu 2018 dle regionu.
- Vánoční prázdniny (2 týdny) od 20.prosince do 4. ledna.2019.
- Pololetní prázdniny (1 týden) od 18–22 února nebo od 25 února do 1. března 2019 zaleží podle regionu.
- Jarní prázdniny (2 týdny) od 8-22 nebo 15–26. dubna 2019 dle regionu.
- Další prázdniny označované „Third term“ jsou dlouhé 1 týden od 27-31. května.
- Následují hlavní letní prázdniny (6 týdnů) od poloviny července do prvního týdne v září. EURYDICE Network (2018, s. 62).

3.4 Kumulativní výdaje na jednoho studenta/ žáka v oblasti sekundárního vzdělávání

Výdaje na školství během vzdělávání patří mezi neodmyslitelný ukazatel. Parametrem pro porovnání byly vybrány kumulativní výdaje. Konkrétně kumulativní výdaje na jednoho studenta ve vzdělávacích institucích ve věku od 6 do 15 let. Pro lepší porovnání jsou zde vyobrazeny i ostatní země. Jak, lze vidět v grafu č. 1, tak Česká republika se pohybuje pod průměrnou hranicí OECD, naopak Velká Británie je nad touto hranicí. Údaje jsou USD a jejím ekvivalentem PPPs. OECD (2018, s. 252).

Graf 1: Kumulativní výdaje

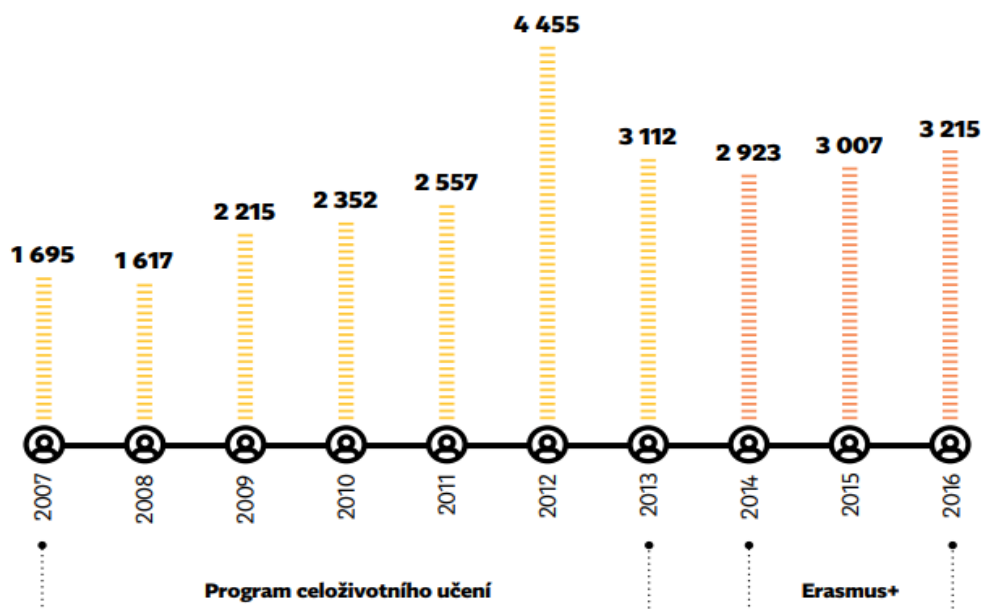

Zdroj: OECD (2018, s. 252).

3.5 Počet žáků/studentů vyslaných na zahraniční stáž do zahraničí

V České republice v oblasti odborného vzdělávání a přípravy program Erasmus+ podporuje dva typy mezinárodní spolupráce: mobility jednotlivců a strategická partnerství. V grafu č. 2 je vyobrazen počet žáků z ČR vyjíždějících na zahraniční stáže.

Graf 2: Žáci vyjíždějící na zahraniční stáže

Zdroj: (Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech, 2017, s. 16).

Studenti si mohou vybrat z mnoha zemí, kam vyrazit na zahraniční stáž. V souhrnu lze vidět, top deset zemí, které posílají na stáže své studenti. Česká republika se umístila na 10 místě s počtem 8 237 studentů a Velká Británie je na 6 místě s 14 810 studentů vyslaných na zahraniční stáž Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech (2017, s. 24-26). Viz schéma č. 2.

Schéma 2: TOP 10 vysílacích zemí

TOP 10 VYSÍLAJÍCÍCH ZEMÍ - STUDENTI

země	počet studentů
1 Francie	40 068
2 Německo	39 723
3 Španělsko	36 848
4 Itálie	31 079
5 Polsko	16 798
6 Velká Británie	14 810
7 Turecko	14 707
8 Nizozemsko	12 397
9 Belgie	8 647
10 Česká republika	8 237

Zdroj: (Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech, 2017, s. 24).

3.6 Roční výdaje vzdělávacích institucí na jednoho žáka/studenta v oblasti

Roční výdaje školských institucí na žáky jsou brány ze státního rozpočtu. Proto jsou hodnoty, které nabývají velmi limitovány. V české republice by mělo dojít k zlepšení, aby bylo dosaženo alespoň průměrné hranice dle OECD. Roční výdaje školských institucí na žáka jsou uvedeny v tabulce č. 6 níže. Zdroj: OECD (2018, s. 219-226)

Tabulka 6: Roční výdaje vzdělávacích institucí

Název posuzované země	Roční výdaje vzdělávacích institucí na jednoho žáka/studenta (Hodnoty jsou přepočtené na USD v paritě kupní síly na HDP)	
	Nižší sekundární vzdělávání	Vyšší sekundární vzdělávání
Česká republika	7 902	7 119
Spojené království	10 271	9 963

Zdroj: OECD (2018, s. 221)

3.7 Vzdělávání pedagogů

Vzdělávání pedagogů je trochu odlišné od českého vzdělávání pedagogů. Konkrétně v Británii dochází ke vzdělávání pedagogů buď to ve tříletých nebo čtyřletých bakalářských programech. Po dokončení bakalářského studia, absolventi získají titul bakalář – Bachelor of Arts. Současně může absolvent vystudovat „přípravu kvalifikovaného pedagoga“ – Qualifield Teacher Status (QTS – viz. obrázek č. 8).

Obrázek 8: QTS

Zdroj: (SOCIETY FOR EDUCATION AND TRAINING, 2018).

Zájemcům je umožněno studovat obě formy najednou, nebo si může QTS doplnit později. Vyučující v mateřských školách studují také v tříletém vysokoškolském studiu, které je zakončeno získáním statusu aprobovaného učitele v mateřské škole. (Ježková, Dvořák, Chapman et al., 2009, s. 64-66).

V České republice dochází ke vzdělávání pedagogů v magisterském studiu a pedagogům v mateřských školách stačí pro splnění kvalifikaci střední pedagogické vzdělání. Další možnosti, jak získat kvalifikaci pro osoby, které mají získaný titul na pedagogické fakultě je studium pedagogické kvalifikace. Případně existují kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ke splnění kvalifikačních předpokladů. (Ježková, Dvořák, Chapman et al., 2009, s. 64-66).

Značným rozdílem je, že v Británii pedagog po získání kvalifikace absolvuje 1. rok na škole se statutem nově kvalifikovaný pedagog „Newly qualified teacher“. Během tohoto roku má pedagog přiděleného tzv. uvádějícího učitele. Status nově kvalifikovaného pedagoga má vyčleněnou část své pracovní doby na studium, náslechy a čas k prohloubení své kvalifikace. V České republice pojem uvádějící učitel, prozatím zavedený není. Nicméně již se o tomto pojmu hovoří v rámci přípravy karierního řádu. V případě odsouhlasení tzv. karierního řádu, mohla by tato inovace zlepšit nástup nových pedagogů do školských zařízení. (Ježková, Dvořák, Chapman et al., 2009, s. 64-66).

Další vzdělávání při vykonávání profese pedagog je v ČR necháno na benevolentnosti pedagoga. Vybírá si sám kurzy, na které se přihlásí. V ČR existuje národní ústav pro vzdělávání, který vypisuje kurzy pro učitele. Naopak ve Velké Británii jsou kurzy doporučovány školskými institucemi a pedagogové se aktivně podílejí na přípravě i plánu aktivit pro zlepšení si svých pedagogických schopností a vlastností (Eurydyce Network, 2017).

3.8 Typy škol v rámci sekundárního vzdělávání

V rámci sekundárního vzdělávání je v ČR je ISCED 3. Patří sem školy jako jsou: Střední odborné učiliště, střední odborná škola a gymnázium. Vyobrazeno v schématu č. 3 Struktura je trochu odlišná. V levém sloupci je uveden věk žáka a následně zařazení dle ISCED. V dalším sloupci je uvedena škola a explicitně její typ vyjmenován. Mezi další možnosti, na kterou školu se mohou žáci hlásit jsou také školy soukromé. Školy soukromé nabízejí studium jak na gymnáziích, tak na středních odborných školách.

Schéma 3: Sekundární vzdělávání v ČR

Věk	ISCED	Školy				
3	ISCED 0	Mateřská škola				
4						
5						
6	ISCED 1 + 2	Základní škola 1. stupeň				
7						
8						
9						
10		Základní škola 2. stupeň			Gymn.	
11						
12					Gymn.	
13						
14	ISCED 3			S U		
15					S O	Střední škola, gymnáz.
16						
17						
18		Vysoká škola, VOŠ nebo zaměstnání				

V rámci gymnázia mají žáci možnost studovat víceletá gymnázia, a to již od 6 třídy nebo od devátého ročníku, když úspěšně zvládnou přijímací testy. V ČR převládají státní školy poskytující sekundární vzdělávání. Ve velké oblibě se stávají střední školy propojené s úspěšnou společností, takovým příkladem je např. „Škoda Auto a.s.“, která vzdělává žáky přímo dle potřeby do svého pracovního procesu, kde žáci vykonávají svou povinnou praxi. Naopak ve Velké Británii mají v „Key stage 3 a 4“ školy typu: Senior school, Comprehensive, grammar a modern. Jak je vyobrazeno ve schématu č. 4. (Eurydyce Network, 2017).

Schéma 4: Sekundární vzdělávání ve VB

Věk	Kurikulum	Státní školy	Soukromé školy
2,5	Foundation stage	Nursery school / Kindergarten	Nursery school / Kindergarten
3			
4			
5	Key stage 1	Infant School	
6			
7	Key stage 2	Junior School	Junior School
8			
9			
10	Key stage 3	Senior School - Comprehensive - Grammar - Modern	Senior School
11			
12			
13			
14	Key stage 4	6th Forms	6th Forms
15			
16	A Levels, GVNQ, NVQ		
17			
18	Vysoká škola nebo zaměstnání		

3.9 Dress code ve školství

Ve Velké Británii je oblečení neboli „Dress code“ velké téma, které se musí striktně dodržovat. Pro učitele na většině škol je stanoveno, že by měli nosit skromné, avšak profesionální oblečení, které odpovídá jejich roli ve škole. Muži musí bez výjimky nosit kravatu. Ženy musí mít zahalené nohy a nesmí mít otevřené boty. Tetování nebo dokonce piercing je povolen jen na některých místech (především jen na těch, které nejsou viditelné). Žáci mají nařízeno nosit školní uniformy, která obvykle spočívá v mikině a tričce. K tomu nosí černé „formální“ kalhoty. Žáci mohou mít nenápadné náušnice a hodinky. Preferuje se přírodní barva vlasů a neviditelný make-up. V České republice se drží filozofie, že každý žák/učitel by měl mít právo autonomie co se týká oblečení. Ovšem, že by se měly dodržovat a respektovat pravidla slušného chování. Realita je odlišná od očekávání a na každé škole je situace trochu jiná. (Todd A. DeMitchell, 2015).

Obrázek 9: Dress code

Zdroj: (Todd A. DeMitchell, 2015).

3.10 Rozvrh hodin v oblasti sekundárního vzdělávání

Žáci v České republice navštěvují školu od pondělí do pátku. Školní den na středních školách obvykle začíná v 8 hodin, avšak žáci přicházejí obvykle do školy již v 7:45. Vyučování končí mezi 14–15 hodinou. Často mají žáci minimálně jednou za týden tzv. odpolední vyučování, které bývá do 16 h. Vyučování ve Velké Británii je rozděleno na „Session“: První session je od 8:30 do 11:30, druhá od 11:30-14:30 a poslední třetí je od 14:30 do 16 až 17 hodiny. Mezi session je pauza dlouhá 30 min. Vyučující učí dvě session denně a třetí mají na přípravu. Žáci ve Velké Británii mají také tzv. odpolední vyučování, a to třikrát týdně, obvykle do 17 h. Hlavní myšlenkou je všechno dělat ve škole, kde se mohou ptát i po vyučování vyučujících a řešit s nimi zapeklité problémy svého bádání. (Ježková, Dvořák, Chapman et al., 2009, s. 165).

4 Praktická část

Porovnání je provedeno pomocí SWOT analýzy, kde jsou hodnoceny slabé a silné stránky, dále příležitosti a hrozby sekundární vzdělávání jak v České republice, tak ve Velké Británii.

4.1 SWOT analýza

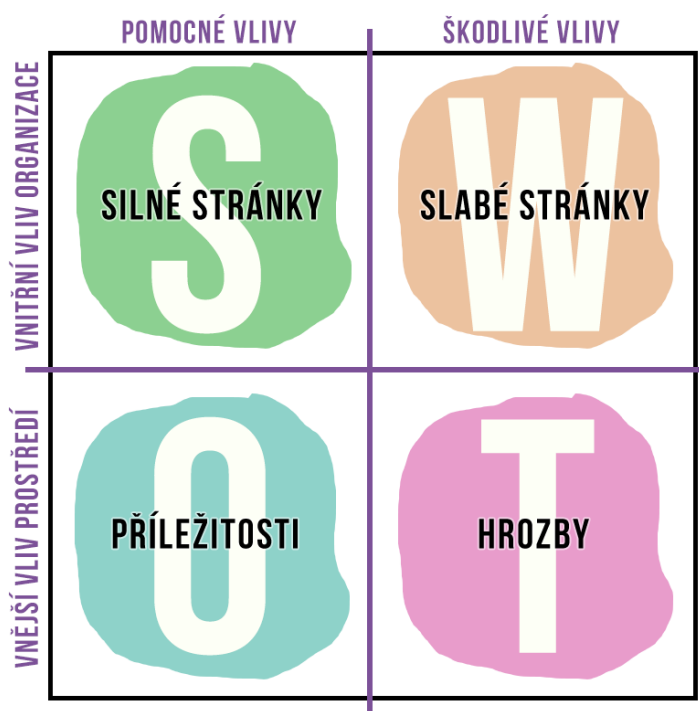
Analýza SWOT je metoda hodnocení, která slouží k získání vnějších a vnitřních informací. Formuluje silné a slabé stránky, dále příležitosti a hrozby. Jak již vyplývá z názvu:

- Strengths – silné stránky
- Weaknesses – slabé stránky
- Opportunities – příležitosti
- Threats – hrozby

Analýzu SWOT můžeme vnímat jako nástroj, díky jehož pomoci lze uspořádat již existující informace. Je to velmi dobrý analytický postup, díky němu lze velmi kvalitně získat potřebné výstupy. (Báča, 2005).

V této bakalářské práci byla využita SWOT analýza pro komparaci vzdělávacích systémů v sekundárním školství a pro jednotlivé parametry komparace. V následujícím obrázku č. 9, lze vidět příklad vyobrazení SWOT analýzy:

Obrázek 10: SWOT analýza

Zdroj: (SWOT analýza rychlého nasazení, 2017).

4.2 SWOT analýza v porovnání jednotlivých komparativních parametrů

Mezi parametry byly zařazeny níže zmíněné aspekty:

<ul style="list-style-type: none"> Časový rozsah docházky 	<ul style="list-style-type: none"> Roční základ hrubé mzdy učitele
<ul style="list-style-type: none"> Časový rozsah prázdnin 	<ul style="list-style-type: none"> Kumulativní výdaje na jednoho studenta/žáka
<ul style="list-style-type: none"> Počet žáků vyslaných na zahraniční stáž 	<ul style="list-style-type: none"> Roční výdaje vzdělávacích institucí na jednoho žáka/studenta
<ul style="list-style-type: none"> Vzdělávání pedagogů 	<ul style="list-style-type: none"> Typy škol v rámci sekundárního vzdělávání
<ul style="list-style-type: none"> Dress code ve školství 	<ul style="list-style-type: none"> Rozvrh hodin

4.2.1 Časový rozsah docházky v oblasti sekundárního vzdělávání

Časový rozsah je odlišný v obou zemích, a to je jedním z parametrů, který ovlivňuje hloubku a šířku probraného učiva. Tento ukazatel lze brát, jako silnou i slabou stránku, jak je uvedeno v tabulce č. 7

Tabulka 7: Časový rozsah docházky

Silné stránky		Příležitosti	
ČR	VB	ČR	VB
- širokospektrální záběr učiva (velký rozhled)	- delší doba povinné školní docházky	- vyvážení osobního života a propojení s praxí	- vyvážení osobního života a propojení s praxí
Slabé stránky		Hrozby	
ČR	VB	ČR	VB
- kratší doba povinné školní docházky	- úzce, ale hluboko zaměřený obsah	- znechucení vzdělávacího procesu (hledání alternativního vzdělávání)	- odlišná konkurenceschopnost ohledně obecných znalostí

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.2 Roční základ hrubé mzdy učitele v oblasti sekundárního vzdělávání

Odpovídající plat ve školství je především problémem v České republice. V porovnání s Britským platem je to opravdu nesrovnatelné. Výhodou však v ČR je jistota zaměstnání oproti VB, kde je mnohem větší konkurence a tím pádem i větší riziko ztráty zaměstnání. Přehled je uveden v tabulce č. 8

Tabulka 8: Roční základ hrubé mzdy

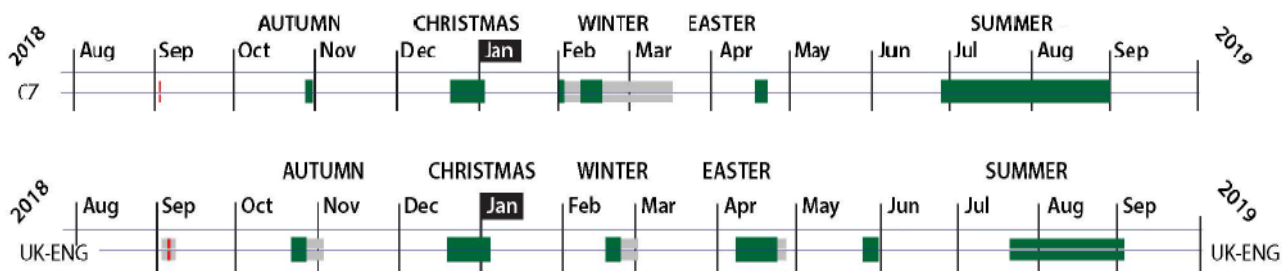
Silné stránky		Příležitosti	
ČR	VB	ČR	VB
- jistota zaměstnání (nedostatek vyučujících)	- průměrný plat ve srovnání s platy ve VB	- zvýšení mzdy - zavedení benefitů	- BREXIT - benefity pro pedagogy
Slabé stránky		Hrozby	
ČR	VB	ČR	VB
- podprůměrný plat	- kratší prázdniny	- odchod kvalitních pedagogů z důvodu nedostatečného ocenění	- konkurence mezi pedagogy, může vést ke strachu o zaměstnání

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.3 Časový rozsah prázdnin v oblasti sekundárního vzdělávání

Prázdniny patří ke vzdělávacímu procesu. Žáci a hlavně učitelé si mohou odpočinout a načerpat nové síly do dalšího roku. V ČR jsou letní prázdniny delší oproti VB. Viz schéma č. 3 a analýza v tabulce č. 9

Schéma 5: Časový rozsah prázdnin

Zdroj: EURYDICE Network (2018, s. 7, 8).

Tabulka 9: Časový rozsah prázdnin

Silné stránky		Příležitosti	
ČR	VB	ČR	VB
- delší prázdniny - větší odpočinek	- snížení rizika zapomenutí látky	- propojení prázdnin se školními aktivitami i o prázdninách	- propojení prázdnin se školními aktivitami i o prázdninách
Slabé stránky		Hrozby	
ČR	VB	ČR	VB
- zapomenutí probrané látky	- nedostatečný odpočinek	- únava, vyčerpání	- únava, vyčerpání

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.4 Kumulativní výdaje na jednoho studenta/žáka v oblasti sekundárního vzdělávání

Výdaje na jednoho studenta v kumulativních výdajích se průměrně dle OECD pohybuje kolem 100 000 PPS. Česká republika se pohybuje pod průměrnou hranicí a VB nad toto průměrnou hranicí. Viz tabulka č. 10

Tabulka 10: Kumulativní výdaje

Silné stránky		Příležitosti	
ČR	VB	ČR	VB
- úspora státních peněz	- dostatek potřebných pomůcek	- zlepšení představy o kumulativním dopadu	- zlepšení představy o kumulativním dopadu
Slabé stránky		Hrozby	
ČR	VB	ČR	VB
- nedostatečné uspokojení představ	- přebytek a nadbytečný přepych	- větší finanční zátěž	- zneužití peněžních prostředků

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.5 Počet žáků vyslaných na zahraniční stáž v oblasti sekundárního vzdělávání

Vysílání žáku na zahraniční stáže formou Erasmu je moderní trend, který se stále drží a přispívá k rozšíření všeobecného povědomí a obohacení o nové informace ohledně jiné kultury. Zlepšuje komunikativní úroveň cizího jazyka. Popsáno v tabulce č. 11

Tabulka 11: Počet žáků vyslaných na zahraniční stáž

Silné stránky		Příležitosti	
ČR	VB	ČR	VB
- zlepšení všeobecného povědomí - zlepšení si angličtiny	- obohacení o nové informace	- možnost poznat nové země	- možnost poznat nové země
Slabé stránky		Hrozby	
ČR	VB	ČR	VB
- využívání zemí s mořem, místo zemí, kde by se dalo získat větší znalosti.	- zlepšení si svého rodného jazyka	- zneužití finanční podpory	- zneužití finanční podpory

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.6 Roční výdaje vzdělávacích institucí na jednoho žáka/studenta v oblasti sekundárního vzdělávání

V rámci rozpočtu jsou výdaje vzdělávacích institucí na jednoho žáka/studenta omezeny. V ČR se dlouhá leta plánuje nová reforma, která by mohla mnohé věci změnit, nicméně reforma je stále v nedohlednu. Naopak ve Británii je značné riziko ohledně situace zůstání v evropské unii. Zdali brexit ovlivní financování školství pozitivně nebo negativně? Tuto otázku nedokáží pro zatím prognostici určit s přesností. Rozcení Británie viz obr. č. 11.

Obrázek 11: Brexit

Zdroj: (BBC News, 2019).

Tabulka 12: Roční výdaje vzdělávacích institucí na jednoho žáka

Silné stránky		Příležitosti	
ČR	VB	ČR	VB
<ul style="list-style-type: none"> - Hospodárnost - Vytěžení do maxima vše, co jde 	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizace - Velký vliv na parlament UK 	<ul style="list-style-type: none"> - nové reformy školství - elektronizace školství 	<ul style="list-style-type: none"> - elektronizace školství - nové reformy školství
Slabé stránky		Hrozby	
ČR	VB	ČR	VB
<ul style="list-style-type: none"> - nízká snaha o zlepšení 	<ul style="list-style-type: none"> - přílišná sebejistota 	<ul style="list-style-type: none"> - ekonomický situace v ČR 	<ul style="list-style-type: none"> - Brexit

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.7 Vzdělávání pedagogů v oblasti sekundárního vzdělávání

Vzdělávání je problém nejenom z finančního hlediska, ale i koncepčního. Obě země řeší tuto problematiku trochu odlišně. V České republice je přenechána iniciativa pedagogům a není nikterak kontrolována jejich aktivita na doplňování nových znalostí. Ve Velké Británii jsou doporučovány kurzy pro zlepšení pedagogických vlastností. Které mohou mít např. v případě hledání nové práce vliv pro přijetí. Shrnuto v tabulce č. 13.

Tabulka 13: Vzdělávání pedagogů

Silné stránky		Příležitosti	
ČR	VB	ČR	VB
<ul style="list-style-type: none"> - benevolentnost - široký rozsah nabídky 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelné získávání nových informací 	<ul style="list-style-type: none"> - získání finančních prostředků pro zlepšení 	<ul style="list-style-type: none"> - nový obsah kurzy pro zlepšení - využití znalostí z Evropy
Slabé stránky		Hrozby	
ČR	VB	ČR	VB
<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečné hlídání povinnosti se zlepšovat 	<ul style="list-style-type: none"> - přílišná zátěž pedagogů 	<ul style="list-style-type: none"> - možné znechucení práce a tím odchod zaměstnanců 	<ul style="list-style-type: none"> - možné znechucení práce a tím odchod zaměstnanců

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.8 Typy škol v rámci sekundárního vzdělávání

Pro komparativní kritérium bylo zvoleno porovnání typu škol v sekundárním sektoru vzdělávání. Ve Velké Británii mají různorodější strukturu, a to především proto, že mají širokou škálu nabídek od škol soukromých. Školy soukromé mají jiné postavení na trhu školství ve Velké Británii, než je tomu v České republice. V České republice převládají školy státní. Shrnutí je vyobrazeno v následující tabulce č. 14.

Tabulka 14: Typy škol

Silné stránky		Příležitosti	
ČR	VB	ČR	VB
- jednotné vzdělávání na každém typu škol	- široká nabídka typu škol	- možnost soukromým vzdělávacím subjektům vstupu na trh	- specifikace škol pro konkrétní profese s propojením praxe
Slabé stránky		Hrozby	
ČR	VB	ČR	VB
- méně možností výběru	- kvalita je dána cenou školného	- nedostatek žáků pro učební obory	- Z důvodu nedostatku financí nemusí mít nejlepší žáky, ale žáky solventní.

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.9 Dress code ve školství

Nošení předepsaného oblečení do školy jak pro učitele, tak žáky je v Británii standardem. V České republice se tento trend neuplatňuje. Shrnutí v tabulce č. 15.

Tabulka 15: Dress code

Silné stránky		Příležitosti	
ČR	VB	ČR	VB
- svoboda oblékání	- min. soc. rozdílů	- vyrovnání soc. situace	- soc. stipendia
Slabé stránky		Hrozby	
ČR	VB	ČR	VB
- méněcennost	- žádná různorodost	- šikana	- spory při nedodržení

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.10 Rozvrh hodin v oblasti sekundárního vzdělávání

Hlavní rozdíl je vidět ve filozofii plánování celého rozvrhu. Ve Velké Británii je tlak na to, aby žáci vypracovávali domácí úkoly ve škole po skončení vyučování. Mohou využít do vysvětlování od vyučujících. Naopak v České republice dávají učitelé domácí úkoly žákům tak, aby úkoly vypracovávali opravdu doma. Dětem mohou pomoci s úkoly rodiče shrnuto v tabulce č. 16.

Tabulka 16: Rozvrh hodin

Silné stránky		Příležitosti	
ČR	VB	ČR	VB
- zapojení rodičů do problematiky učiva	- propojení se školou	- propojení se školou a praxí	- propojení se školou a praxí
Slabé stránky		Hrozby	
ČR	VB	ČR	VB
- proces může značně ovlivnit erudovanost rodičů	- časová náročnost	- přenechávání povinností na rodiče	- narušení osobního času

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3 Celková SWOT analýza českého školství

Celková SWOT analýza v následující tabule č.17, je souhrnem všech předešlých analýz a má vypovídající hodnotu o školském systému v České republice. Uvádí silné a slabé stránky. Dále uvádí příležitosti a hrozby. Byly vybrány důležité aspekty, které mají vypovídající hodnotu pro komparaci.

Tabulka 17: Celkový souhrn v ČR

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - tradice našeho školství, - vysoká vzdělanostní úroveň studentů, - množství kvalitních učitelů, - možnost bezplatného vzdělávání, - všeobecný přehled, - možnost navštěvovat různorodé kroužky, aby došlo k prohloubení zájmu v určitém oboru, - nedochází k náboženským útlakům studentů, kteří jsou ateisté, - Zapojení pedagogických asistentů/tek do výuky 	<ul style="list-style-type: none"> - encyklopedické pojetí výuky - nedostatečně se odrážejí světové trendy, - obtížné nároky vysokých škol u přijímací řízení, - nedostatečná nabídka volitelných předmětů (ekonomické důvody), - nedostatek učebnic pro specializované předměty, - zastaralé vyučovací metody a formy práce, - malá efektivnost, - nevyužití vrozené aktivity a iniciativy.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - využití nových informačních technologií, - podpora mladých učitelů, kteří se nebojí zavádět nové metody, - zlepšení vzdělávání učitelů, - Propojení s praxí, dalšími podniky. 	<ul style="list-style-type: none"> - opuštění kvalitních pedagogů z důvodu nevyhovujícího finančního ocenění, - stárnutí pedagogických pracovníků, - státní maturity, - nedostatek studentů pro učební obory.

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4 Celková SWOT analýza Britského školství

Celková SWOT analýza níže uvedená v tabulce č. 18, je souhrnem všech předešlých analýz a má vypovídající hodnotu o školském systému ve Velké Británii. Uvádí silné a slabé stránky. Dále uvádí příležitosti a hrozby. Byly vybrány důležité aspekty, které mají vypovídající hodnotu pro komparaci.

Tabulka 18: Celkový souhrn ve Velké Británii

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Využití rodného jazyka po celém světě, - multikulturní obohacení, - mezinárodní Spolupráce, - dostatek institucí poskytujících kvalitní vzdělání, - různorodost odborně zaměřených škol, - reflektování světových trendů ve výuce. - Počet žáků ve třídě 	<ul style="list-style-type: none"> - Financování školství, - náboženská diverzifikace, - časová náročnost, - stejná evaluace pro žáky, i když za jinak náročnou činnost - přetěžování žáků - v případě nezapojení do školských aktivit, může docházet k vyčleňování z kolektivu, - multikulturalismus.
Příležitost	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Erasmus, - využití nových informačních technologií, - zvýšení náročnosti učiva, - propojení s praxí, - rozšíření všeobecných vědomostí. 	<ul style="list-style-type: none"> - Konkurenceschopnost vůči ostatním zemím EU, - brexit, - nedostatek studentů pro učební obory, - náboženské rozepře.

Zdroj: Vlastní zpracování

5 Závěr

V první části své bakalářské práce pojednávám o obou vzdělávacích systémech jak v České republice, tak ve Velké Británii. Já sám jsem produkt vzdělávání v České republice a věřím, že jsem na dostatečné úrovni posoudit skutečný stav vzdělávání s komparací s Britským.

V druhé části bakalářské práce jsou popsány jednotlivé komparativní parametry. K těmto parametrům jsou udělány SWOT analýzy popisující jejich silné a slabé stránky. Dále příležitosti a hrozby. V závěru práce jsou vytvořeny celkové SWOT analýzy, které shrnutí, jak silné a slabé stránky, tak příležitosti a hrozby vyplývající z předešlých SWOT analýz u vybraných parametrů u obou komparovaných zemí.

Vzdělávání u nás i ve Velké Británii je ovlivněno mnoho faktory jako jsou například sociální, ekonomické a etnické aspekty. Modelace vzdělávání ve Velké Británii stále vychází z „britské koloniální a aristokratické minulosti“. Dochází ke značné segregaci ve společnosti a tím pádem i ve školství jako takovém. Stát se snaží různými opatřeními (především sociálními) pomoci „těm dole“ a zabránit, tak devastaci celkového společenství. Dochází k rozpolcení společnosti a tím i celkového vzdělávání. Na jedné straně přepychové a mezinárodně uznávané univerzity a na druhé straně velké množství málo gramotných lidí školského systému. Tento a podobný systém je hodnocen kladně, stejně jako tomu bylo dříve u sovětského systému. Vzdělávání ve Velké Británii je ovlivněnou vlnou migrace a multikulturním obohacením společnosti, kde se míchá různorodé etnikum. Další vývoj vzdělávání ve Velké Británii je velký otazník, především právě probíhající „BREXIT“ může ovlivnit, budoucnost vzdělanosti ve Velké Británii. Počet kvalitních škol je ve Velké Británii nedostatek. Tento nedostatek má značný vliv na kvalitu vzdělávání i na společenský život. Spádové oblasti s dobrou školou zvedají raketově cen nemovitostí v okolí. Vybrání správné školy ovlivní život i vzdělání potomka.

Velká diverzifikace je u financování vzdělávání. Ve Velké Británii dosahují velmi vysokou kvalitu soukromé školy, avšak kvalitních škol je nedostatek. V případě, že chcete kvalitní vzdělání, musíte si ho zaplatit, čímž dochází k sociálním rozdílům ve společnosti. Naopak v České republice je kvalita vzdělávání na soukromých školách často degradována. A státní vzdělávání je na stále dostatečné úrovni, které vyvažuje sociální nepoměr.

Silnou stránkou britského vzdělávání tkví v multikulturním obohacení a ve zkoušení moderních trendů ve výuce, naopak nedostatkem je nepoměrná kvalita na školách. Velkou příležitostí ke zlepšení vidím v prohloubení základních všeobecných znalostí.

V České republice je ve vzdělávání často vytýkáno přehnané encyklopedické pojetí výuky a nedostatečně liberální výuka. Na velké většině škol stále převažují stereotypy. Převážně v používání vyučovacích technik, metod a forem výuky, Toto vše není efektivní a nereflektuje přirozenou aktivitu a iniciativu žáků. Avšak když se podáváme na kvalitu, kterou dosahují naše školy, je v rámci porovnání na stále slušném místě.

Velkou hrozbou pro vzdělávací systém v České republice je katastrofální financování pedagogů a stárnutí pedagogických sborů. Kdo tyto odborníky nahradí? Naopak jako silné vlastnosti vzdělávacího systému je bráno poskytnutí velmi dobrého všeobecného rozhledu. Myslím si, že příležitostí pro zlepšení vzdělávání v České republice je např. v zapojení moderních technologií do výuky a vysílání žáků v rámci programu Erasmus do zahraničí.

Vzdělávací systémy obou zemí jsou rozdílné, nicméně po komparativní analýze bych hodnotil vzdělávání v České republice, kterým jsem prošel i já osobně za vyhovující. Je velmi složité říct, jaký systém je lepší a v čem. Oba systémy mají své pro a proti. Velmi závisí na subjektivním hodnocení a vybraných parametrech komparace. Na vzdělání má vliv i osobní charakter, který je u každého z nás odlišný.

Mé osobní přání je takové, aby se nadále, učily fakta, využívalo známkování v rozmezí 1-5, atp. Snad se nevydá Česká republika cestou liberálního vzdělávání a zůstane nadále kvalitní pro všechny žáky stejně.

6 Seznam použité literatury

1. BÁČA, M. Praktická aplikace analýzy SWOT v rámci evaluačních procesů. Raabe. In. Vedení školy v praxi 2005.
2. BAČÁKOVÁ, M. Vzdělávání v ČR: Příručka pro rodiče [online]. 2017. [cit. 2018-12-04]. Dostupné z: www.mvcr.cz/migrace/soubor/vzdelavani-v-cr-prirucka-pro-rodice-cz.aspx
3. BBC News. Brexit: All you need to know about the UK leaving the EU. [online]. 2019. [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887>
4. Česká statistický úřad. Vzdělávání [online]. 2014. [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/2-vzdelavani>
5. Definice. Á propos k inkluzi. Liga lidských práv, [online]. 2016 [cit. 2017-09-11]. Dostupné z: <http://llp.cz/2016/03/a-propos-k-inkluzi-definice-dil-prvni/> a <http://llp.cz/2016/02/co-se-zmeni-novelizaci-skolskeho-zakona/>
6. Description of Higher Education in England, Wales and Northern Ireland . [online]. 2008 [cit. 2019-22-01]. Dostupné z [www](http://www.cardiff.ac.uk/__data/assets/pdf_file/0011/947810/National-Description-EWNI.pdf): https://www.cardiff.ac.uk/__data/assets/pdf_file/0011/947810/National-Description-EWNI.pdf
7. Diploma Degree. Univerzity of Cambridge – UK, [online]. 2016. Dostupné z: <http://www.diploma-degree.com/98443-International-general-certificate-of-secondary-Education>
8. Education at a Glance 2015: OECD Indicators Indicator B1 Tables. [online]. 2015 [cit. 2019-22-01]. Dostupné z: <https://dx.doi.org/10.1787/eag-2015-table118-en>
9. Erasmus+, Praha: Publikace a statistiky, [online]. 2018. [cit. 2019-22-01]. Dostupné z: <https://imgcop.com/img/eska-Republika-Charakteristika-36659656/>
10. European Commission: Teachers' and School Heads' Salaries and Allowances in Europe. 2016-2017. Eurydice Facts and Figures. Luxembourg: Publications Office of the European Union, s. 136. ISBN 978-92-9492-813-9
11. European Commission: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. 2016, s. 12. ISBN 978-92-9492-348-6

12. European, Commission. Struktury systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě [online]. 2010 [cit. 2018-12-04]. Dostupné z: www.msmt.cz/file/10185_1_1/download/
13. EURYDICE, European Unit. Struktury systémů vzdělávání a počáteční odborné přípravy v zemích Evropské unie. 2. vyd. Praha: UN – Gnosis, 1997. 454 s.
14. Eurydyce Network: Česká-republika: Vyšší sekundární vzdělávání a postsekundární neterciární vzdělávání (Střední vzdělávání). European Commission [online]. 2017 [cit. 2018-12-03]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/upper-secondary-and-post-secondary-non-tertiary-education-7_cs
15. Eurydyce Network: The Organisation of School Time in Europe. Primary and General Secondary Education [online]. 2018-2019. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/school_calendar_2018_19_final_report_0.pdf
16. Eurydyce Network: United Kingdom.). European Commission [online]. 2017-2018 [cit. 2019-22-01]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/united-kingdom-scotland_da
17. Eurydyce Network : Česká-republika: Přípravné vzdělávání učitelů pro předškolní a školní vzdělávání. European Commission [online]. 2017 [cit. 2019-22-02]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/initial-education-teachers-working-early-childhood-and-school-education-20_cs
18. GREGER, D. Srovnávací pedagogika: Proměny a výzvy. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2015. s 30. ISBN 978-80-7290-860-8.
19. JANOUSHKOVÁ, S. a MARŠÁK, J. Indikátory kvality vzdělávání. Časopis pedagogika. 4/2008, r. 1 s 315-326. ISSN 2336-2189.
20. JEŽKOVÁ, V. a DVOŘÁK, D. a CHAPMAN, C. a kol. Školní vzdělávání ve Velké Británii. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1784-8
21. MAGRAB, P. Open File on Inclusive Education. France: UNESCO, [online]. 2003, [cit. 2017-09-11]. Dostupné z: <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001321/132164e.pdf>

22. Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech. Praha: Dům zahraniční spolupráce, 2017. ISBN 978-80-88153-41-2
23. Národní ústav pro vzdělávání (NUV): Nové schéma vzdělávací soustavy, Praha. 2017. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/schema>
24. OECD, Education at a Glance 2018: OECD Education spending, OECD Publishing, Paris. Dostupné z : <https://data.oecd.org/eduresource/education-spending.htm>
25. OECD, Education at a Glance 2018: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. Dostupné z : <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2018-en>
26. Organisation for Economic Co-operation and Development. Education at a Glance – OECD Indicators. OECD Publishing, Paris, 2016. 508 s. ISBN: 978-92-642-5980-5.
27. PRŮCHA J., Vzdělávání a školství ve světě, Praha: Portál, 1999. - 319 s. ISBN 80-7178-290-4.
28. PRŮCHA, J. Přehled pedagogiky. Úvod do studia oboru. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 296 s. ISBN 80-717-8399-4.
29. PRŮCHA, J., Srovnávací pedagogika: Mezinárodní komparace vzdělávacích systémů. 3.vyd. Praha: Portál, 2015. 333 s. ISBN 978-80-262-0870-9.
30. PRŮCHA, J. Alternativní školy a inovace ve vzdělávání. Praha: Portál, 2001. Pedagogická praxe. ISBN 80-717-8584-9.
31. PŠENÁK, J. Dejiny školstva a pedagogiky. Edis, 2012. 167 s. ISBN 978-80-5540-596-4
32. RIGGALL, A. a SHARP, C.,. The structure of primary education: England and other countries. 2008, s. 38. ISBN 978-1-906478-17-9.
33. SCHAUB, H. a ZENKE, K. G.: Wörterbuch Pädagogik. München, Deutscher Taschenbuch Verlag 2000.
34. SOCIETY FOR EDUCATION AND TRAINING, [online]. 2018. Dostupné z: <https://set.foundation.co.uk/professionalism/qtls/>
35. SOU a SOŠ Lomnice u Tišnova. Vývoj školství na našem území a současný školní systém: Investice do rozvoje a vzdělání [online]. [cit. 14.09.2017]. Dostupné z: http://zameklomnice.cz/pdf/implementace/docs/1_rocnik/SOS/PED/vyvoj.pdf

36. SWOT analýza rychlého nasazení. [online]. 2017. [cit. 22.02.2019] Dostupné z: <https://zsf.cz/show/swot-analyza-rychleho-nasazeni>
37. THEISEN, G. a ADAMS, D.: Comparative Education Research. In: Thomas, R. M. (ed): International Comparative Education. Oxford, Pergamon Press 1990. s. 277 - 300. DOI: 10.1080/03050060500073215
38. TODD A. DEMITCHELL. Does wearing a school uniform improve student behavior? [online]. 2015. [cit. 22.02.2019]. Dostupné z: <http://theconversation.com/does-wearing-a-school-uniform-improve-student-behavior-51553>
39. WILCOX, W. The United Kingdom - School system. [online]. 2015. Dostupné z: <https://which-boarding-school.com/uk-school-system/>
40. WOHLHUNTER, CH. a POPOV, N. a MANZON, M. a LEUTWYLER, B. Comparative education at universities word wide. Word Council of Comparative Education: Bureau for Educational Services, 2008.s. 415. ISBN 978-954-92908-2-0

6.1 Seznam tabulek:

Tabulka 1: Koncepce jednotného školství.....	8
Tabulka 2: Funkce školy	8
Tabulka 3: Primární vzdělávání.....	17
Tabulka 4: Roční základ hrubé mzdy v ČR.....	20
Tabulka 5: Roční hrubá mzda ve VB	21
Tabulka 6: Roční výdaje vzdělávacích institucí.....	24
Tabulka 7: Časový rozsah docházky	29
Tabulka 8: Roční základ hrubé mzdy	30
Tabulka 9: Časový rozsah prázdnin.....	31
Tabulka 10: Kumulativní výdaje	31
Tabulka 11: Počet žáků vyslaných na zahraniční stáž.....	32
Tabulka 12: Roční výdaje vzdělávacích institucí na jednoho žáka	33
Tabulka 13: Vzdělávání pedagogů	33
Tabulka 14: Typy škol.....	34
Tabulka 15: Dress code	34
Tabulka 16: Rozvrh hodin	35

Tabulka 17: Celkový souhrn v ČR	36
Tabulka 18: Celkový souhrn ve Velké Británii	37

6.2 Seznam Obrázků:

Obrázek 1: Porovnání výdajů na vzdělávání	5
Obrázek 2: Schéma vzdělávání v České republice	9
Obrázek 3: Inkluzivní vzdělávání	11
Obrázek 4: Schéma dle ISCED středního vzdělávání	13
Obrázek 5: Systém vzdělávání ve Velké Británii	16
Obrázek 6: ISCED England	16
Obrázek 7: Certifikace GSCE	18
Obrázek 8: QTS	24
Obrázek 9: Dress code	27
Obrázek 10: SWOT analýza	28
Obrázek 11: Brexit	32

6.3 Seznam grafů

Graf 1: Kumulativní výdaje	22
Graf 2: Žáci vyjíždějící na zahraniční stáže	23

6.4 Seznam schémat

Schéma 1: Časový rozsah	21
Schéma 2: TOP 10 vysílacích zemí	23
Schéma 3: Sekundární vzdělávání v ČR	26
Schéma 4: Sekundární vzdělávání ve VB	26
Schéma 5: Časový rozsah prázdnin	30